Țara este întâi a lui Dumnezeu şi numai apoi a noastră

PERMANENȚE

ANUL XXV- NR. 7
IULIE 2022

CULTURAL - POLITIC - SOCIAL

16 PAGINI
8 LEI

Conferința D-lui Ion I. Moța la Brăila, 1935

„Statul Național”

Duminică, 20 Octombrie a.c., D-l Ion I. Moța a ținut o conferință la Teatrul Comunal din Brăila, în beneficiul unei construcțiuni şcolare. D-sa. a tratat problema Statului Național.

Acceptând definiția care vede în națiune un popor ridicat la starea de conştiință a naționalității sale, trebuie totuşi să constatăm că problemele ridicate de legea naționalității nu sunt caracteristice numai vremurilor moderne, nici nu s-au ivit abia în veacul al 19-lea. De exemplu, în Ardeal, cu mult înaintea veacului al 19-lea multe reguli sociale erau determinate de criteriul naționalității etnice în virtutea căruia se îndreptățea populația românească, nu pentru că în organizarea feudală ea ar fi fost clasată într-o anumită categorie, ci pentru că ea era românească. Ungurii, saşii, secuii aveau, în virtutea naționalității lor, privilegii.

Deşi problema națională e veche, ea poate totuşi constitui un subiect actual pentru o conferință, deoarece ea e veşnic nouă, însoțeşte pretutindeni viața în noile ei forme şi manifestări.

Problema unui Stat național nu este o modă trecătoare a veacului de acum, depinzând de capriciul gustului actual al lumii şi care ar putea dispărea mâine, înlocuită de un alt gust, de o altă modă. Această problemă, odată popoarele ajunse la conştiința naționalității lor, se impune omenirii ca un cadru din care ea nu poate ieşi, deoarece rădăcina problemei este într-o lege naturală, legea naționalității. Nu depinde de voința noastră de a accepta sau a repudia o lege naturală. Ea ni se supune, bună sau rea, cu puterea impecabilă a oricărei legi a naturii. Şi îşi face cu atât mai aparentă forța sa, cu cât se crează contraste, adică situațiuni care încalcă această lege şi care provoacă imediata ei reacțiune şi biruință. După cum legea gravității poate trece neobservată, cât timp e respectată, dar îşi demonstrează forța îndată ce e nesocotită, tot astfel legea naționalității se evidențiază atunci când e încălcată.

Deşi azi... conştiința publică românească nu are mare nevoie a i se demonstra existența acestei legi, de a i se dovedi că națiunile există şi nu se poate concepe o viață a omenirii în afara formelor naționale, totuşi se poate viza venirea unor vremuri în care, dispărând națiunile, să existe un singur neam românesc, şi că, mai ales, e absurd a susține că azi ar exista o comunitate românească în care se dizolvă naționalitatea etnică a diverselor minorități din țară, comunitate în care, aşadar, nu poate exista o problemă minoritară – totuşi vom expune o nouă dovadă a existenței legii naționalității ca supremă lege determinând viața oamenilor. Dovada aceasta, cum spuneam, o găsim mai uşor în situațiunile care înfrâng legea.

O astfel de situațiune şi dovadă ne-o oferă astăzi din nou evenimetele atât de palpitant actuale în legătură cu Liga Națiunilor ca supra-Stat, care să impună o disciplină mondială unitară tuturor popoarelor lumii, înglobate într-o unitate supranațională – porneşte de la nesocotirea legii naționalității, porneşte de la admiterea existenței unei unități vitale politico-sociale a omenirii, alta decât națiunea. Iar o asemenea unitate supranațională nu există. Omenirea nu e decât o alăturare de națiuni cu organisme proprii. Omenirea nu e un organism universal independent, cu un spirit propriu al său, cu finalități altele decât finalitățile naționale, susceptibilă de o organizare juridică şi politică după reguli proprii mondial-omeneşti.

Conferențiarul face o detailată analiză a organizării tehnice a Societății Națiunilor, conchizând că, aşa cum se dovedeşte cu ocazia diverselor conflicte internaționale pe care vrea să le reglementeze autoritar Soc. Națiunilor, în toată ființa Ligii nu pulsează nimic altceva decât interesele naționale proprii ale fiecărui membru care urmăreşte nu împlinirea idealului Soc. Națiunilor, ci realizarea, prin această Societate, a intereselor naționale, chiar atunci când ele sunt contrare pactului. Liga Națiunilor nu e, în fapt, decât o alianță a unor state menită a realiza, sub masca realității, propriile lor interese naționale. Juridiceşte şi ca instituție de supra-stat, stăpânită de un nou spirit, spiritul mondial al Genevei, ea a dat un faliment complet. Anglia, cu atitudinea ştiută în conflictul Italo-Abisinian, nu de dragul Pactului Ligii, ci pentru apărarea intereselor naționale engleze. Ea n-a intervenit în războiul sud-american sau în cel asiatic, nici cu ocazia războiului ruso-polon, deoarece interesele britanice nu-i cereau intervenția, deşi Pactul ar fi obligat-o să intervină. Franța are atitudinea filo-italiană nu din adversitate contra Pactului, care ar cere imediata sancționare a Italiei, ci pentru că obligațiile luate de Franța în acest pact n-au nicio importanță în fața intereselor naționale franceze care cer menținerea prieteniei italiene contra Germaniei. Iată, aşadar, cum o instituție creată pentru a se suprapune națiunilor nu izbuteşte decât să ne dovedească încă o dată, prin falimentul ei, atotputernicia legii naționalității.

Ne conformăm, oare, noi, românii, acestei legi a naționalității care se vădeşte astfel a fi axa pe care se sprijineşte viața oamenilor?

Statul românesc actual, deşi Constituția îl numeşte național, este şi el o negație a legii naționalității. Mai ales din două puncte de vedere: ignorează etnicitatea şi în rândul al doilea, prin organizarea democratică, descompune organismul național şi buna rânduială a vieții colectivității naționale. Ambele aceste neajunsuri dezastruoase ale statului democratic îşi au originea în erorile filosofiei politice a revoluției franceze, în conceptul de cetățean etniceşte incolor care înglobează în aceeaşi categorie juridico-politică pe toți cetățenii țării, indiferent de naționalitate, şi în rândul al doilea, în eroarea egalitarismului absolut, luat ca bază de constituire a ocârmuirii unui stat.

Fără a putea da aci detaliile acestei expuneri, însemnăm concluziile conferențiarului; în România de azi, cu respectarea Constituției actuale întemeiată pe conceptul-cetățean, nu se poate concepe o politică de românizare a oraşelor. Nu există, juridiceşte, o putință de a se recunoaşte în statul actual, o problemă jidovească. Căci jidanii, ungurii şi ceilalți străini sunt, juridiceşte, Români. Nu se poate instaura numerus clausus, nu se pot lua măsuri care, în virtutea discriminării între români şi străini, să constituie o acțiune de apărarea a noastră contra invaziei jidoveşti. Va rămâne ca o pată grav compromițătoare pentru Dreptul public actual această absurditate a unei structuri juridice care neagă cele mai esențiale şi vitale probleme ale colectivității: juridiceşte, azi nu există o problemă jidovească, deşi un neam întreg stă pe pragul prăpastiei din cauza nesoluționării acestei probleme juridiceşte „Ica” poate să colonizeze liberă Basarabia cu jidani, cu sprijinul guvernului, aşa cum o face, cât timp aceşti jidani sunt cetățeni români. Ba chiar „Ica”, această organizație mondială de colonizare jidovească merită recunoştința națională a statului actual, întărind o parte a populației „româneşti”, juridiceşte româneşti.

În cea de-a doua problemă, Statul democratic, negând diferențierea, ierarhia, natura disciplinată

continuare în pag. 2

Etichete false: „etnofiletismul”

BOGDAN MUNTEANU

În ultimii ani, în cercurile teologilor ortodocşi „progresişti” se foloseşte tot mai mult termenul de „etnofiletism” cu scopul de a delegitima din perspectivă teologică orice fel de naționalism. În ciuda tradiției interbelice pe linia unor Dumitru Stăniloae, Nichifor Crainic sau Nae Ionescu, simbioza dintre naționalism şi Ortodoxia autentică este considerată de aceştia imposibilă. Orice tentativă de a reconcilia în chip firesc cei doi termeni este denaturată prin considerarea ei drept „erezie”, căreia i se atribuie şi o etichetă: cea de „etnofiletism”.

Trimiterea e la Sinodul de la Constantinopol din 1872, care a condamnat sub acest nume schisma Bisericii Bulgare, în tentativa ei de a se elibera de sub tutela Patriarhiei Ecumenice şi de a pretinde ca poporul să fie păstorit de ierarhi din acelaşi neam. S-a argumentat atunci că neamul nu poate fi pus deasupra Bisericii lui Hristos, dar mai degrabă cu gândul implicit de a se continua dominația ierarhiei constantinopolitane de etnie greacă asupra altor neamuri de pe teritoriul fostului Imperiu Bizantin. Între timp lucrurile au evoluat. Schisma bulgară s-a vindecat, dar totodată tot mai multe biserici naționale şi-au dobândit autocefalia, îşi țin slujbele în limba proprie şi îşi aleg ierarhii din rândurile neamului respectiv. Cu alte cuvinte, ceea ce la 1872 era condamnat drept „etnofiletism”, a devenit ulterior normă în ceea ce priveşte organizarea bisericilor ortodoxe.

În zilele noastre, termenul e folosit cu alte conotații. Anume, pentru a înfiera la modul principial orice tentativă de legitimare teologică a naționalismului. Evident că pot exista derapaje, prin întoarcerea naționalismului împotriva lui Hristos, sau prin instrumentalizarea abuzivă a religiei de către unele ideologii naționaliste. Dar remediul nu constă aici în separarea artificială a celor doi termeni, ci în găsirea raportului firesc dintre ei.

Astfel, în contextul invaziei ruse din Ucraina, un grup de teologi de la o serie de universități occidentale a redactat un manifest [1] în care se condamnă erezia „etnofiletistă” care ar sta la baza conceptului de „Russki mir”, menit să conceptualizeze unitatea culturală a teritoriilor fostului imperiu sovietic, şi anume ca parte a marii culturi ruse, care transcende granițele acestei țări şi care îşi afirmă identitatea bazată pe Ortodoxie în opoziție cu decadența occidentală. Această concepție este considerată ca fiind cea care a pus bazele doctrinare ale războiului declanşat de Rusia împotriva unei Ucraine care încearcă să se desprindă cultural, religios, politic şi economic de această „lume rusă”, luându-şi reperele din Occident.

Personal cred că această interpretare în cheie teologico-dogmatică a conflictului din Ucraina este neavenită. Aceasta pentru că, în primul rând, Biserica Rusă a fost mereu, de-a lungul multor secole, o anexă a statului şi i-a legitimat politicile imperialiste. Prin urmare, poziția actuală a Patriarhului Kirill se încadrează într-o lungă tradiție. (Trebuie totuşi spus că există şi o disidență la nivel înalt, căci Mitropolitul Ilarion de Vololokamsk, numărul doi în ierarhia rusă şi fost responsabil cu relațiile externe a fost „degradat” la postul de simplu episcop pe care îl avusese înaintea acestei funcții importante). În al doilea rând, dacă tot se aplică eticheta etnofiletistă, atunci ar trebui ca aceasta să se facă într-un mod nediscriminatoriu. Cum altfel ar putea fi considerată autocefalia pe care Biserica Ucraineană şi-a proclamat-o unilateral acum trei decenii, nefiind însă recunoscută de comunitatea bisericilor ortodoxe? Recunoaşterea venind foarte recent (2019) şi tot unilateral, din partea Patriarhiei Ecumenice şi mai apoi doar Bisericii Greciei. Celelalte biserici ortodoxe autocefale fie au condamnat acest fapt, fie s-au abținut, fiecare în funcție de apropierea sau depărtarea de Biserica Rusă, care a întrerupt astfel comuniunea cu Constantinopolul.

Prin urmare, dacă în cadrul conflictului din Ucraina e vorba să se aplice eticheta de „etnofiletism”, atunci ar trebui ca ea să cuprindă toate părțile implicate. Mai corect ar fi să se renunțe cu totul la ea şi să se privească războiul ruso-ucrainean drept o ciocnire între două înțelegeri diferite ale naționalismului: una imperială şi dominatoare, şi alta care vrea să-şi cucerească libertatea față de prima (deşi la scară mai mică, în raportul cu minoritățile etnice din Ucraina, şi aceasta moşteneşte trăsăturile de caracter ale fratelui mai mare).

Şi atunci, de unde această obsesie pentru o etichetă relativ nouă, căreia îi sunt atribuite sensuri străine de cele inițiale?

E posibil ca părintele Mihai-Andrei Aldea să fi intuit foarte bine cum stau lucrurile, atunci când scria într-un text din 2017: „Confuzia între naționalism şi filetism este o mare victorie masonică împotriva Bisericii. Este un internaționalism şi o nivelare cu pseudo-justificare creştină. Este un mijloc de a lovi în firescul Împărăției lui Dumnezeu, în care toate neamurile aduc partea lor, spre a o înlocui cu Împărăția Iadului, în care toți sunt reduşi la acelaşi întuneric.” [2]

Cei cărora această poziție li se pare poate prea polemică, se pot informa în detaliu asupra a ce este şi ce nu este „etnofiletismul” în articolul „Biserica Ortodoxă între desconsiderarea identității naționale şi etnofiletism” [3] al Pr. Răzvan Perşa. Motivația acestei analize este dată de faptul că Sinodul din Creta din anul 2016, condamna în enciclica sa finală etnofiletismul drept „erezie ecleziologică”, fără argumente adiacente de ordin canonic sau dogmatic, deşi condamnarea sa inițială din 1872 îl cataloga doar drept „schismă”.

După ce prezintă în detaliu istoria filetismului bulgar din jurul anului 1872, autorul face observația că prin „filetism” se poate înțelege o exagerare într-un sens sau în altul: „Filetismul nu reprezintă doar impunerea unei organizări canonice bazate pe diferența de neam, limbă şi cultură şi excluderea altor membri ai Bisericii pe baza acestei diferențieri rasiale şi naționale, ci reprezintă şi desconsiderarea elementelor de identitate națională, culturală sau lingvistică, care duce, în cele din urmă, la impunerea acestui exclusivism. Prin urmare, ideea supranaționalismului, universalismului, a unei presupuse sobornicități concepute în numele elenismului bizantin bazat totuşi pe elementul grecității sau, pe de cealaltă parte, în numele slavismului, structurat pe identitatea rusă, poate fi o altă valență a filetismului. În acest sens filetismul poate fi conceput sub două forme: filetism etnic sau național şi filetism civilizațional, cultural sau imperial.”

Prin urmare, extremele filetismului comportă în fapt două dimensiuni: nu doar exagerarea principiului etnic, dar şi exagerarea ideii de cultură, civilizație, sau imperiu, în detrimentul particularităților etnice sau naționale.

Calea de mijloc, cea adevărată, pe care trebuie să o urmeze Biserica, este cea a concilierii tuturor acestor elemente într-un echilibru firesc. Dar ea nu poate consta în niciun caz în folosirea „etnofiletismului” drept etichetă polemică, fără acoperire în realitate.

Referințe

[1] https://www.academia.edu/73696495/Orthodoxy_Russia_and_Ukraine_Declaration_on_the_Russia

[2] https://mihaiandreialdea.org/2017/06/19/crestinul-intre-nationalism-si-rataciri/

[3] https://www.academia.edu/40599541/BISERICA_ORTODOX%C4%82_%C3%8ENTRE_DESCONSIDER-AREA_IDENTIT%C4%82%C8%9AII_NA%C8%9AIONALE_%C8%98I_ETNOFILETISM_THE_ORTHODOX_CHURCH_BETWEEN_DISDAIN_OF_THE_NATIONAL_IDENTITY_AND_ETHNOPHYLETISM_

STATUL NAȚIONAL

şi neegalitară a unui organism național şi punând tot temeiul organizării pe votul egal, implică demagogia şi ridicarea la conducere a celor care captează massele cu mijloacele binecunoscute şi singurele eficiente până acum şi astfel, dezorganizează structura organică a națiunii, dizolvă ierarhia şi disciplina, lasă liberă ofensiva străinilor şi duce la ruina colectivității româneşti, atât materială, cât şi spirituală.

Ce este de făcut?

Trebuie să revenim la o organizare de stat care să respecte legea naționalității, atât în ceea ce priveşte diferențierea populațiunii după criteriul etnicității (neîngăduind străinilor drepturi dincolo de limita unde încalcă drepturile națiunii băştinaşe româneşti), cât şi în privința reorganizării Statului pe bază de ierarhie, disciplină şi colaborare echilibrată între diferitele categorii naționale.

Statul de mâine, Statul Legionar, trebuie să fie un ***Stat-catedrală****: în locul egalitarismului democratic, care duce la anarhie şi lupte între categorii, la nedreptăți sociale şi disoluție, acest stat nou, având la bază despărțirea românilor de străini în categorii periodice diferite, trebuie să fie o unitate de echilibru şi colaborare între toate categoriile sociale şi naționale româneşti, o armonie de sprijin reciproc într-o singură unitate, aşa cum o catedrală e o suprapunere de cupole şi de elemente separate aduse la o stare de sprijin reciproc, constituind marele echilibru de forțe disparate, marea unitate înălțată spre cer, spre Dumnezeu, spre marile finalități ale vieții.*

Dar spre a ajunge aci, trebuie învins cuceritorul străin de astăzi, unit cu politicianul interesat care sunt stăpâni pe uriaşa forță tehnică a Statului şi sunt gata să reprime cu nepăsare şi cruzime, orice încercare de învoire.

Un singur lucru ne poate scoate din acest greu impas: atitudinea sufletească, renaşterea virtuților eroice de sacrificiu pentru ideal. ***O oaste gata de moarte poate fi ucisă, dar nu biruită****. Căci moartea unei oşti de viteji care cad într-o luptă sfântă pentru neam şi dreptate, o asemenea moarte însemnează asigurarea cea mai bună a victoriei. Căci niciodată o forță adversă, oricât de organizată tehniceşte, n-a putut rezista atunci când apără o nedreptate, în fața puterii enorme a sacrificiului celor înfrânți în lupta pentru ideal şi adevăr.*

România Creştină, I, 18, 1935

DRUM DE FOC ŞI BIRUINȚĂ

Ionel Moța şi Vasile Marin - ultimul drum de la Irun la Casa Verde (V)

„Poliția" înmormântării

Fiindcă o mulțime ca aceasta e greu de stăpânit, de ținut în bună ordine, lumea s-a aşteptat să vadă adunată la Bucureşti poliția din şapte oraşe şi jandarmeria din trei județe şi poate şi regimente de soldați.

Ei bine, frumusețea fără seamăn a acestei înmormântări a fost că, conducerea legionară a luat asupra sa susținerea întregii ordini în jurul înmormântării, rugând dregătoriile să nu-şi obosească slujitorii lor sergenți, jandarmi sau soldați, că nu va fi nevoie de nici doi dintre ei.

Şi aşa a fost: Legiunea a cerut ajutorul numai al ascultătorilor şi disciplinaților legionari ca să vie să facă „poliția" măreței înmormântări. Şi cum în poveşti se spune că atunci când a chemat pasărea măiastră păsările de pe pământ, s-au adunat nenumărate păsări din toată lumea, aşa aici, la chemarea Conducerii lor, adunatu-s-au legionarii din toată țara, îmbrăcați frumos cu cămaşă verde (uniforma lor dragă, ca verdele primăverii aducătoare de viață nouă), s-au pus la îndemâna conducerii. Au fost aşezați sub comanda câte unui şef județean în două rânduri nesfârşite, ținând de marginile convoiului, lângă trotuare, ca să țină despărțită lumea de pe trotuare de a da năvală spre mijlocul străzilor, încălcând convoiul cel ordonat. Şi mergeau legionarii unul după altul la 2 paşi, ca un lanț nesfârşit pe marginea trotuarelor, oprind, fără vorbă, fără zgomot, lumea de acolo de a da în stradă. Unde vedeau că cei de pe trotuare sunt gata-gata a năvăli în stradă, legionarii îşi întindeau unul altuia mâinile şi formau aşa un lanț de mâini şi trupuri ce luneca înainte, oprind îmbulzeala şi neorânduiala. Nu vedeai decât fețe foarte serioase, demne, înțelegătoare a slujbei şi a clipei pe care o slujesc. Printre ei vedeai şi multe studente, păşind disciplinat ca şi tinerii, cu părul încărcat de ninsoare (căci ningea mereu), fără a se cruța de vremea rea şi de drumul greu, de moină, prin care trebuiau să calce. Aşa, foarte frumos, foarte vrednic, au făcut ei singuri „poliția" înmormântării, fără a se fi întâmplat nici cea mai mică neplăcere cuiva. Toată lumea a admirat atâta disciplină şi frumusețe sufletească.

Mergând aşa solemn şi plin de cuviință, convoiul a ieşit din oraş, a ajuns în ținuturile Atelierelor CFR cele pline de muncitori. Lumea se aştepta pe aici să vadă la muncitorii în care asmuțătorii comunişti încercau mereu să strice sufletele şi mințile. Dar ce îmbucurătoare desmințire! Şi în acest cartier muncitoresc, aceeaşi evlavie şi cuviință față de morții Crucii şi ai Neamului. Pe balcoanele Atelierelor, pline de muncitori şi funcționari, care salută, ridicând pălăriile, unii cu lumânări în mână, ca oricare bun român şi bun creştin.

Pe tot drumul pe unde cortegiul trecea pe aproape de biserici, făceau o scurtă rugăciune, binecuvântând pe cei doi călători pe drumul spre ceruri. Peste tot locul, fețe uimite de ce văd, dar mai ales luminate de mulțumirea că aşa cinste se dă unor tineri care în acest fel şi-au încheiat viața lor. Valul gros de lume de pe trotuare, din case, din balcoane, privind convoiul, avea de ce să te mire: că pornisem de la ora 11:30 şi era ora 2 după masă şi abia trecusem de jumătatea drumului spre Casa Verde. Şi deşi ningea din greu fulgi mari care se topeau pe cap, pe umeri şi jos se prefăceau în lapoviță, nimeni nu ieşea din rând, nimeni nu rămânea deoparte, toți înaintau ca mergând la o slujbă mare, dinaintea căreia nici prin minte nu-i trece a se sustrage.

Şi erau în convoi vederi nemaivăzute: colo un grup de „buciumaşi" închipuind pe străvechii buciumaşi ai Voievozilor sau pe tulnicarii lui Iancu, care din când în când dădeau din buciume sunete pătrunzătoare; în altă parte se vedea grupa reprezentanților statelor străine creştine, azi în luptă cu duhul rău al comunismului: Prat y Soutzo, al Spaniei creştine, cu alți trei membri ai Legației sale, purtând uniforma albastru închis a legiunilor lui Franco; cu ei, membrii Legației Italiei fasciste şi cei ai Germaniei creştine, cu svastica pe braț. Lumea îi privea şi-i admira.

Iar ce atrăgea şi mai mult luarea aminte asupra sa era grupul celor 5 legionari supraviețuitori, soți de luptă ai lui Moța şi Marin, care urmau în uniformele lor de soldați spanioli, aşa cum au fost pe front şi în tranşee. Bănică Dobre mergea la dreapta în şir, înalt cât un steag, lângă el, delicatul Cantacuzino, la mijloc, preotul I. Dumitrescu, tot în uniformă de soldat, la stânga sa, Ing. Clime şi la stânga de tot, N. Totu... O icoană foarte grăitoare şi atrăgătoare. Toți aveau pe cap capela de soldați, cam ca cea românească, cu două moțuri în sus, numai N. Totu avea casca de metal, cum aveau şi soldații noştri în război. Mergeau în şir, în pas milităresc domolit, priviți şi sorbiți din ochi de toată lumea.

Foarte mirați au rămas privitorii de trecerea pe dinaintea lor, în rândurile legionarilor care formau şirurile poliției, chiar alături de carul cu sicriele: erau vreo 12 legionari care purtau în mâini, deşi era ziuă, felinare aprinse, pe care le legănau în mâini mergând... ce erau? Erau legionarii mineri care veniseră de la minele de cărbuni de pe Valea Jiului, sau din minele de aur din Zarand şi îşi purtau în mâini felinarul aprins, aşa cum îl au când intră în întunericul minei pentru a căuta şi a scormoni cărbunele sau aurul... Au venit ca să vădească lumii sufletele lor de muncitori credincioşi chemării la calea mântuirii pe care le-o arătase Moța şi soții săi.

Înaintăm, înaintăm prin ninsoarea umedă şi prin lapoviță multă. E ceasul 3 şi abia se văd în depărtare Bucureştii Noi... Fotografii pe tot drumul îşi pun în lucrare maşinile, unele pentru ziare, altele pentru cinematograf. Prind felurite grupe, între care Grupul Generației de la 1922. Delegația Voluntarilor de Război veniți cu steag chiar din Galați.

Pe la ora 3:30 iată-ne la Bucureştii Noi. Se zăreşte Casa Verde în fața căreia lumea încetează a mai înainta, având să se reverse spre ea. Înainte de a ajunge aici, avem o vedere mişcătoare: copiii unei şcoli primare primesc în genunchi...

Pe stânga drumului, pe marginea şanțului, erau înşiruiți copiii şi fetițele unei şcoli primare. Mititeii priveau cu ochii lor cercetători lumea aceasta multă ce le trecea prin față şi pe la spate, iar când carul cu sicriele se apropie de ei, toți îngenunchiază ca spre rugăciune şi aşa primiră pe mucenicii credinței lor bune. Fericiți învățătorii care în acest fel îşi cresc odraslele încredințate lor.

La Casa Verde

Iată-ne la sfârşitul drumului de 8 km străbătut de la biserică până aici. Din şosea ne abatem pe o stradă la stânga spre Casa Verde, casă mare, frumoasă, nouă, cu 2 etaje. Pe ea fâlfâie atârnat, de la acoperiş în jos, un stindard național uriaş îndoliat. În fața ei, o piață destul de largă. Carul mortuar se opreşte aici. Sicriele sunt date jos, luate pe umeri de legionari şi duse spre catafalcul înălțat în apropiere de mormântul cel nou.

Aşezate alături, lumea le înconjoară, ca o mare de capete, până departe. La capetele lor, soborul de preoți slujitori: I.P.S. Mitropolit Nicolae al Ardealului n-a pregetat a osteni până aici afară, având

continuare în pag. 4

IONEL MOȚA ȘI VASILE MARIN
ULTIMUL DRUM DE LA IRUN LA CASA VERDE

alături pe Presfinţiile lor Episcopul Vartolomeu şi Arhiereul Patriarhiei, Pocitan şi mare sobor de preoţi... Fac cel din urmă serviciu divin, dezlegându-i pe cei răposaţi spre a fi dat pământului ceea ce era pământesc în ei. Corul legionarilor dă răspunsurile...

După aceasta, legionarul erou Cantacuzino urcă pe catafalc, lângă sicrie şi rosteşte o scurtă şi militărească, vitejească vorbire, spunând:

... „Unii au crezut că pot vedea în jertfa cea mare a lui Moţa şi Marin o tactică speculantă a unui partid politic... Dar aceea a fost o jertfă întreagă şi deplină! Dumnezeu a rânduit-o pentru lupta dusă acolo departe pentru biruinţa lui Hristos... În deosebire de alţi mucenici pe care moartea i-a căutat, noi am ieşit singuri în calea morţii, căutând-o... În lupta asta crâncenă ce nu s-a sfârşit, rugăm pe Dumnezeu să ne ţină în viaţă pentru izbânda ei, dar dacă Christos are nevoie de vieţile noastre, le jertfim! Moţa e pilda legionarismului, cu sufletul înfrăţit cu Domnul! N-am căutat pentru lupta noastră răsplată, căci ne-a dus acolo credinţa şi sufletul nostru. Voi, Moţa şi Marin, aţi pus la temelia credinţei noastre jertfa legionară, ca piatră de granit. Pentru credinţa şi jertfa voastră mare, toată dragostea pe care vi-o vom purta plină, în inimile noastre, în toată viaţa noastră!...”

Cea din urmă comandă!...

După acestea, d. Soutzo, ministrul Spaniei creştine, aşează în şir, milităreşte, la picioarele sicrielor, pe cei 5 eroi întorşi de pe front şi mai face cu ei un „exerciţiu”, cel din urmă, întru pomenirea luptelor de pe frontul spaniol. Dsa, în uniforma spaniolă, face întâi „apelul” (chemarea) „soldaţilor” săi, comandându-le „Drepţi!...”, apoi îi strigă:

„Legionario Ion Moţa!”

Ceilalţi legionari răspund şi pentru el: PRESENTE!

„Legionario Vasile Marin!”

Presente!

Legionario Cantacuzino, Clime, Dumitrescu, Totu, Bănică!...

Presente, Presente... răspund toţi.

Le-a mai comandat nu ştiu ce în spaniolă, apoi a încheiat româneşte:

Trăiască România!

Trăiască Legiunea!

Arriba Espagna!... şi soldaţii scumpi şi bravi răspund: Trăiască! Arriba!...

Apoi i-a slobozit...

La groapă...

Sicriele sunt ridicate şi duse, cu evlavie şi între noi izbucniri de plâns amar al familiilor, ba a tuturor de faţă, sunt duse spre uşa mormântului criptă, nou zidit, acoperit de o uriaşă lespede de piatră care-i cuprinde pe amândoi morţii sub aripa sa, peste mormânt ridicându-se un impunător baldachin, acoperitor, până se va zidi biserica ce îi va avea sub bolţile sale.

Între lacrimile îndureratelor familii de faţă sicriele se pogoară şi se aşează în criptă...

Lumea stă îngrămădită în jur, când un comandant legionar ia legionarilor jurământul solemn, spus cu mâna ridicată de toată lumea. Apoi se cântă mişcătorul „Cântec al legionarilor căzuţi”...

Că te-ai dus pe totdeauna,

Lumea se risipeşte încet, încet, dar parcă nimeni nu se grăbeşte să plece... parcă toţi ar rămâne încă mult-mult lângă această vatră de lumină, ce e şi ce va fi acest mormânt... S-au dus trupurile, dar sufletele, gândurile şi inimile tuturor acolo au rămas, acolo sunt şi azi şi vor fi prin ani înainte.

Arhanghele Gavriil, care atâta i-ai iubit, i-ai însoţit şi în aripile tale învăluindu-i după ce rostul pământesc şi-au plinit, i-ai dus şi i-ai apropiat de picioarele lui Hristos pe care atâta L-au dorit – ocroteşte-i şi acolo în ceruri înaintea Tatălui, a Fiului şi a Sfântului Duh, Amin...

Amintiri luminoase

În graba scrisului acestui raport, multe vom fi scăpat din vedere, pe mulţi dintre cei vrednici de lăudată pomenire nu i-am fi pomenit. Tuturor le cerem iertare, căci nu cu voia am greşit. Unele lucruri ce ne vin în minte, iacă le mai amintim aici:

Ţinuta spaniolilor

Spaniolii creştini, credincioşi lui Franco, de la Legaţia spaniolă din Bucureşti au dat multe semne de vrednică luare aminte celor doi legionari căzuţi pe frontul creştin al ţării lor: pe d. Soutzo, şeful acelei Legaţiuni la Bucureşti îl aflarăm pe tot locul, unde se făcea o slujbă sau o pomenire a eroilor. Dar un gest frumos au dat 4 domni de la acea Legaţie:

Până sicriele cu eroii se găseau depuse la biserica Sf. Ilie şi în jurul lor legionarii făceau de gardă pe rând, ziua şi noaptea, *ei au cerut să li se dea voie a sta şi ei de gardă lângă scumpii luptători. Li s-a dat voie şi au stat şi dânşii de gardă câte două ceasuri lângă scumpii noştri şi ai lor, Moţa şi Marin!*

Din toată ţara lumea s-a îmbulzit la Bucureşti

Dacă în convoiul înmormântării s-au văzut ca la 200.000 de oameni, e că din toate părţile ţării, de la cele mai depărtate margini, au alergat la Bucureşti pentru înmormântare mii şi mii de români. Foarte mulţi au mers cu trenuri speciale, anume cerute şi înainte tocmite ca să-i aducă. Aşa au mers trenuri speciale din Banat, din părţile Ardealului, din Bucovina şi din alte laturi de ţară, afară de cei mulţi care au încărcat trenurile obişnuite până la sufocare. Tot atâtea semne de multul suflet bun şi vrednică inimă românească.

O întregire

În raportul despre primirea de la Orăştie din numărul trecut, am scris (atâta ştiind în acea vreme), că la slujba asupra scumpelor sicrie la biserică au venit şi au fost de faţă din partea celorlalte confesiuni creştine: preotul unit, preoţii saşi şi preotul reformat maghiar. Întregim raportul, că tot aşa au luat parte şi cucernicii preoţi romano-catolici maghiari, domniile lor preţuind, ca şi noi, jertfa lui Moţa şi Marin duşi la lupta pentru creştinism în Spania catolică. Au scos aceasta la iveală chiar şi în biserică după aflarea ştirii despre căderea lor, binecuvântând jertfa lor... Ceea ce întregim bucuroşi.

Alte scăpări din vedere să ni se ierte, că nu au fost făcute cu gând rău.

O curiozitate

Despre întreagă această înmormântare, care nu era a unor necunoscuţi, nici a unor oameni răi, cititorii din întreaga ţară care citesc numai ziarele „Dimineaţa” şi „Universul” nu au nicio ştire! Aceste două ziare, ca şi cum s-ar fi înţeles între ele, n-au scris niciun şir despre înmormântarea lui Moţa şi Marin.

Libertatea, 4 martie 1937

De ce am zis că „Nici Bucureştii n-au mai văzut aşa o înmormântare”?

Iaca de ce: Înmormântarea legionarilor Moța şi Marin s-a făcut sâmbătă, în 13 Februarie, zi de lucru, zi de slujbă, zi de trudă. Părea lucru firesc ca într-aşa o zi cele două sicrie ale unor morți care n-au purtat ranguri mari care să atragă după ele rolurile de foşti supuşi sau slujitori ai lor – să fie urmate, măcar de la marginea oraşului încolo, de lume mai puțină. Mai pune vremea cu totul rea, că ningea-ningea, fulgi mari şi moi care se aşezau greu pe cap, pe haine şi se topeau în curând, de erau toți uzi din greu pe umeri, pe spate, iar pe jos călcai în lapoviță, noroi şi apă... Nimeni nu s-ar fi mirat dacă pe-o astfel de vreme lumea ar fi ieşit pe rând din şiruri şi ar fi rămas înapoi...

Dar nimic din toate acestea! Aceeaşi lume uriaşă, convoiul de câte 8 în rând, ca un râu ce umple vadul din țărm în țărm, pe trei km lungime, care a plecat de la biserica din inima oraşului – aceeaşi lume a ajuns şi afară, la Casa Verde, după un mers cu răbdare de aproape 4 ceasuri, pe 8 km depărtare.

Ce însemna şi dovedea asta?

Că în acel măreț convoi nu mergea nimeni dus de curiozitate sau că n-are altă treabă, ci fiecare – lăsând acasă lucrul, slujba, câştigul – urma cele două sicrie cu cei doi morți din adâncă credință, din puternică legătură sufletească cu ei!

Şi n-am auzit om sau femeie, domn în vârstă sau doamnă mai gingaşă să se plângă de verema rea sau de drumul lung, nici dacă dădea cu piciorul în câte-o groapă cu apă – toți îşi puratu greul drumului cu răbdare creştinească, cu tărie de voință şi de suflet. Dacă ai întrebat pe unul: Nu te-ai obosit?, răspundea: O, Doamne, oare noi să nu putem suferi atâta neplăcere de a merge pe drum mai greu 3-4 ceasuri, când ei, sfinții şi dragii de ei, au stat săpămâni întregi, ziua şi noaptea, în ger, în tranşee umede, ba în apă şi, peste toate, în ploaie de gloanțe, luptând pentru sfânta noastră lege şi pentru norocul țării noastre?... S-ar putea să ne plângem noi de atâta lucru?...

Aşa spuneau bărbați şi femei, aşa nesfârşitul lanț de legionari ce curgeau unul după altul de pe laturile şoselei, ca pază, aşa preoții în odăjdii care şi ei, 6 în jurul carului, alte câteva sute înaintea lui, cu lumânări mari aprinse în mâini, înotau prin drumul greu – şi aşa cei 80 de legionari care înaintau doi câte doi trăgând carul mortuar, ținând de câte-un băț, bețele fiind legate între ele de la car până înainte prin o funie puternică... Mergeau încet, serioşi, plecați puțin înainte, trăgând după ei scumpa lor povară... aci nu erau 200.000 de oameni înaintea şi în urma carului înalt şi împodobit ce purta sicriele scumpe, ci erau 200.000 de suflete, de inimi care toate se simțeau legate de acele sicrie cu firele tainice şi decât orice fire pământeşti mai trainice, ale sufletelor între ele!...

Odată scriitorul acestor şiruri, mi-am zis: Oare de ce n-or fi lăsat această înmormântare pe ziua de Duminică? Poate era mai bine.

A doua zi, Duminică, era de fapt o zi frumoasă, cu soare, plăcută şi senină.

Atunci mi-am zis: totuşi a ştiut Dumnezeu mai bine ca noi cum să fie înmormântarea dragilor noştri! De era pusă pe azi, pe zi frumoasă de Duminică, ziceau gurile rele: Apoi, da, a fost Duminică, timp frumos, lumea s-a dus ca la o plimbare...

Dar aşa, că a fost zi de lucru şi vreme urâtă, O, Doamne, ce dovadă mai bună ne puteai da despre aceea că lumea uriaşă ce i-a însoțit la mormânt pe cei doi morți scumpi, nu i-a însoțit mergând „la plimbare, Duminica după-masă”, ci s-a dus cu ei fiind negrăit de strâns legată cu sufletul de ei! Fie Domnul lăudat, că aşa a orânduit.

Iaca de ce şi azi spunem: va fi văzut el Bucureştiul înmormântare poate şi mai mare ca număr, la care lumea a luat parte din curiozitate sau din poruncă, dar una ca aceasta, unde sufletul să tragă cu toată puterea pe fiecare a însoți sicriele – nici Bucureştii n-au mai văzut.

Libertatea, 11 martie 1937

Minciună triumfală sau justiție populară

Nu cu mult timp în urmă domnul Dan Puric ne făcuse vioara întâi cu locuri rezervate la toate spectacolele sale, vorbindu-ne pe muțeşte de noi, bătrânii - care am înfruntat mlaştina disperării a celor trei dictaturi masonice, care ne-au vrut şi încă ne mai vor pielea pentru că noi vom rămâne veşnic prezenți, mai veşnici decât masoneria grupului de la Roma, care se zbate pentru o supraviețuire legionară. Pentru noi, creştinii, eroii sunt veşnici. Ei nu vor muri niciodată!

Ulterior, domnul Dan Puric, renunțând, din păcate, la pantomima care i se potriveşte atât de bine, ne-a recomandat – vocal de data asta – ca salvator al țărişoarei noastre pe domnul Călin Georgescu, un „pur-sânge” care se visa moştenitorul legiunii cu şorț. Masoneria de diverse nuanțe sau culori, cu şorț sau fără, întotdeuna a avut pregătit pentru noi un hocus-pocus cu ştreang sau pistol mânuit pe la spate care ne-a „salvat” de mai binele nostru cotidian creştin, ducându-ne la groapă sau în catacombele rezervate ortodoxiei, care se numeau gulag-uri.

Este adevărul crunt pe care o gaşcă mafiotică scăpătată de fugari, pungaşi, găinari, dezertori, venită odinioară pe tancurile ruseşti se căznesc şi astăzi să facă uitat adevărul istoric cel trăit de noi, proclamându-l pe cel care minte adevărat ruseşte, autenticul şi neaoşul român barat Roller, licențiat al istoriei Comitetului Central al Partidului Comunist. Aceşti călăi deveniți prin decret lege „alfabeți” şi „politicieni” democrați sunt criminalii atei care au avut ca sarcină trasată de forurile de partid bolşevice desființarea bisericii şi uciderea burgheziei care la noi în țară reprezenta odinioară clasa politică a țării noastre.

O țară creştină, ortodoxă care prin tradiție propovăduia iubirea, bună înțelegere şi milă, este transformată într-o imensă puşcărie cu tot arsenalul de rigoare cu care ne siluia poliția politică, vigilenta Securitate. Turnătoria, frica, teroarea, tortura, gulagul, foametea şi moartea care au fost aplicate cu vigilența cnutului şi a Kalaşnikovului „amicilor” de la răsărit proclamați eliberatori.

Nu vă căzniți să-i căutați atâta vreme cât va mai exista în lume picior de partid comunist, şchiop chiar, care să strige: „proletari din toate țările, uniți-vă”. Ei vor fi prezenți. Înseamnă că orice mască vor purta: democratică, socialistă sau populară, în special puricotardă, ei sunt acei care vor călca în picioare legalitatea.

Aceştia sunt cei care s-au demascat singuri, bănuiții foşti prieteni cu două fețe, care n-au rezistat, dându-şi „aurul” pe față. Fie că se numesc Târziu ori Simion, cu înjurături, palme şi pumni cuceresc şatra şi aurul popular.

VASILE JACQUES IAMANDI

Atitudini din exil – Împotriva balaurului roșu

Au trecut două decenii

Mă aflam la München când am auzit pe undele văzduhului știrea cutremurătoare despre prinderea legionarilor plecați în țară, procesul lor și apoi executarea ...

Eram bucuroși până la această dată fatidică că echipele noastre au izbutit să se strecoare prin rețeaua densă a Securității, că erau intacte și lucrau. De patru ani operau în țară, socotind de la cel dintâi descălecător, Ion Tolan. Ca să pomenim numai una din isprăvile lor, cu prilejul Festivalului Mondial al Tineretului, ținut în August 1953, s-a răspândit un manifest printre participanți, în care era înfierat regimul criminal și era dezvăluită marea minciună care îi stătea la bază.

„România reală”, începea manifestul, „care luptă în munți și suferă în închisori, vă spune: Bine ați venit!”

Gheorghiu-Dej, tiranul de pe atunci, spumega de mânie, neștiind de unde să prindă pe făptuitori, care avuseseră îndrăzneala să împrăștie manifestul în sălile de mese, în camere de hotel și corturi, în autobus și chiar în stadion în timpul manifestațiilor.

Atunci și-a întețit Securitatea paza până la isterie, dându-și seama că are de-a face cu o puternică organizație și nu cu actele unor indivizi singuratici. Prestigiul lui Ceaușescu era în joc, șeful secret al Securității și autorul direct al persecuțiilor contra legionarilor.

Au căzut vitejii noștri camarazi, în scurt timp după această mobilizare generală a aparatului polițienesc. Nu știm exact de unde a pornit firul descoperirii lor. Sunt mai multe versiuni. Dar într-o zi trebuia să se întâmple. Aceasta e soarta tuturor acelora care nu se predau tiraniei, ci luptă cum pot și în condițiile în care pot contra puterelor dușmane.

Sentința în procesul unor spioni și teroriști parașutați de serviciul de spionaj american

Grupul de legionari descoperit era format din elemente din lumea liberă, mărit cu camarazi din țară. Rețeaua legionară creată de ei se extinsese mult. S-au făcut sute de arestări. Principalii responsabili, în număr de 13, au fost condamnați la moarte. Ceilalți la închisoare grea. Alte persoane au dispărut fără urmă, ucise sau deportate.

Procesul din Octombrie 1953 a reamintit poporului existența unei organizații care n-a pactat cu inamicul, care n-a încetat lupta contra ocupantului și care n-a putut fi nimicită, cu toate hecatombele de tineri din închisori, de la Canal sau din munți. În zadar a încercat regimul să se folosească de acest proces pentru a zdrobi sub povara acuzațiilor însăși Legiunea. Efectele n-au fost cele scontate de canonada propagandei comuniste. În timp ce poporul suferea în lanțuri, biciuit și chinuit până la sânge, în timp ce toate închisorile gemeau de deținuți, în timp ce ocupanții bolșevici storceau țara de orice vlagă, nimeni nu era dispus să de crezare acuzațiilor procurorului.

Acești «trădători», acești «spioni», acești «agenți ai imperialismului», erau în realitate cei mai buni fii ai neamului, luptători neînfricați pentru libertate și dreptate. Când au fost executați, milioane de suflete românești plângeau pe trupurile lor ciuruite de gloanțe.

Situația internațională era încordată între anii 1950-1953. Curentul anticomunist devenise nota dominantă a politicii americane. Este era lui Mc Carthy, cu răsunătoarele lui campanii contra administrației rooseveltiene, infiltrată de agenții Moscovei. Mișcarea Legionară nu putea rămâne în marginea acestor evenimente cruciale. Trebuia să meargă cineva în țară pentru a pregăti poporul să se alăture armatelor occidentale, în eventualitatea unui conflict cu Rusia. Nu făceam decât să continuăm linia Dobrinei. Criticii superficiali ai acestor intreprinderi ar fi bine să se întrebe ce-ar fi făcut Căpitanul în împrejurări asemănătoare? Ar fi refuzat să dea ultima bătălie contra cotropirii bolșevice a țării, în timp ce totul se prăbușea ca în Germania? S-ar fi ținut departe de marea mișcare anticomunistă mondială, al cărui centru se afla în această perioadă în Statele Unite?

Evident că orice luptă sfârșește cu sacrificii. Nu s-a inventat niciun sistem de luptă ca să culegi numai lauri, fără să accepți tributul corespunzător de sânge și viață. Dar faptul în sine rămâne, dincolo de orice dureri omenești. Momentul de înfrățire dintre exil și țară, creat prin jertfa acestor camarazi, nu poate fi șters din istorie.

În exil am înfăptuit multe lucruri frumoase și mai ales am dus această luptă de uzură cu timpul și mediul ostil. Dar ce sunt toate aceste eforturi în comparație cu expediția acestor viteji? Noi sacrificam ceva, poate mult, dar ei sacrificau totul, și în primul rând tinerețea, care abia le atinsese frunțile, cu căldura ei îmbietoare. Ei au fost „Sfântă Tinerețe Legionară” și nu niște calculatori reci a destinului lor. Ei au cutezat să se înfrunte cu hidoasa apariție a Leviatanului bolșevic, pentru a feri sufletul fraged al copiilor de veninul unei doctrine fără Dumnezeu și pentru a oferi neamului nostru umilit și batjocorit, înjugat ca vitele la muncă, recompensa unui gest eroic. Pentru ca fiecare să spună: „n-a pierit sământa vitejilor din neamul nostru”.

Căpeteniile acestor echipe, Tănase, Golea, Samoilă, trecuseră prin toate examenele ce se cer unui legionar. Și-au pus de multe ori viața în primejdie. După atâția ani de încercări, aveau și ei dreptul la o existență mai liniștită, servind altora ca îndrumători. Dar îndată ce-au aflat că s-a deschis o nouă oportunitate pentru eliberarea neamului nostru, au lăsat totul, au întors spatele Occidentului și au revenit în imperiul groazei, pentru a răspândi vestea cea bună în popor și pentru a încuraja masele obidite anunțându-le o apropiată schimbare a soartei lor.

Nu numai că aceste speranțe nu s-au îndeplinit, dar nici ei nu s-au mai întors. E greu să ne închipuim ce-au pătimit acești oameni, ce eforturi supraomenești au făcut ca să se ascundă zi de zi de aparatul omniprezent al Securității. Cu atât mai greu e să ni-i închipuim față în față cu profesionalii crimei, cu acele bestii care au ucis înainte mii și mii de oameni, în anchetele și torturile ce le-au suferit. Numai Bunul Dumnezeu știe ce s-a petrecut cu ei. Moartea a fost pentru ei o izbăvire ...

Pe eroi să nu-i plângem. Să nu le facem această nedreptate. Ei și-au luat rămas bun de la viață, de când au plecat, știind că «dincolo» nu e cruțare. Mai de plâns suntem noi, cei care ne târâm în acest exil prelungit, suspendați în vidul politic din Occident.

HORIA SIMA,

Țara și exilul, an IX, 1972-73

România și sfârșitul Europei (55)

Preot Prof. **MARIUS VIȘOVAN**

Mihail Sturdza (1886-1980) a fost un diplomat de prestigiu, ministru de externe al României în perioada Statului Național-Legionar (1940-1941) și a Guvernului Național de la Viena (1944-1945). Lucrarea sa „România și sfârșitul Europei” constituie un izvor documentar de excepție.

Administrația președintelui Kennedy a fost și este obiectul laudelor ditirambice ale tuturor cercurilor pro-comuniste din lumea întreagă. Nu era de așteptat deci să găsim în epoca lui Kennedy mai multe motive de speranță decât în cea a generalului Eisenhower. (pag. 279)

Toate guvernele nord - americane de la Wilson încoace, au fost - în măsuri diferite - părtașe la acest păcat (echivalent cu sinuciderea) de a ajuta și întări pe cei care nu și-au ascuns niciodată intenția de a îngropa Statele Unite, împreună cu orice rămășiță a civilizației occidentale. (pag. 282)

După critica netă și realistă a administrației Eisenhower, Mihail Sturdza constată cu aceeași decepție eșecul administrației președintelui Kennedy (despre care cei mai mulți dintre noi știm doar că… a fost asasinat - în condiții încă neelucidate - moartea sa eclipsând aproape total activitatea propriu-zisă, mai puțin roz decât ce se știe și se crede în general). Deciziile sale nu numai că nu au susținut lupta anticomunistă mondială, dar au trădat-o în situații importante. Sturdza enumeră atitudinea complice a lui Kennedy față de regimurile comuniste din China și Cuba, retragerea în momente - cheie a sprijinului american față de forțele anticomuniste, promovarea doctrinei sinucigașe a pacifismului, dezarmarea opiniei publice americane (prin inocularea pseudo - informațiilor despre aparenta normalitate din țările comuniste), accelerarea procesului de comunizare a ONU… Iar administrațiile americane următoare nu vor diferi prea mult în bine, până la Ronald Reagan (pe care însă Sturdza nu va mai apuca să o vadă). Speranțele eliberării popoarelor asuprite de barbaria comunistă păreau a fi ruinate….

Două luni cu Căpitanul în tabăra Rarău

GEORGE MACRIN, **Almanahul Cuvântul 1941**

După procesul din 1934, Căpitanul luă o echipă de legionari de la București și înștiință pe cernăuțeni și pe d. Iasinschi, pentru a urca Rarăul, muntele de care Căpitanul era legat din copilărie.

În toate clipele grele m-am gândit la muntele acesta, spunea Căpitanul. Îl vom urca și de data aceasta pentru a mulțumi lui Dumnezeu pentru victoria ce ne-a dat-o.

Ne-am adunat cu toții în Câmpulung, la Sebastian Erhan.

Și pentru că veni veste că se pregăteau lucruri mari la București și s-au găsit și păreri că bine ar fi să facem calea întoarsă, Căpitanul adause:

- Ștefan Vodă era în biserică și se ruga. Cineva a adus veste că tâlharii au intrat și pradă țara. Boerii se grăbiră spre Ștefan Vodă, îndemnându-l să plece îndată la luptă. Și atunci Ștefan, îndreptându-se spre boieri, le spune: Mai intâiu să sfârșim rugăciunea. Și s-a rugat marele voievod cu boierii și poporul, mai mult ca de obicei, iar apoi au pornit cu Dumnezeu și le-au tras tătarilor o bătaie că n-au mai îndrăznit niciodată să mai calce țara Moldovei. Noi încă n-am ajuns la biserică. Frumos ar fi să facem calea-ntoarsă!"

Am pornit.

Acum Căpitanul pășea în fruntea noastră prin mijlocul drumului, fără nicio sinchiseală de ploaia măruntă ce cernea dis-de-dimineață. Bocancii grei înfruntau cu hotărâre noroiul.

- N-am murit noi de ploaia de gloanțe și o să ne prăpădim acum! Bădia Moța și Vasile Marin o luară înainte. Au ajuns la cabană, la Rarău, cu jumătate de oră mai înainte. Iscălind în condică: „Echipa viteză: Ion Moța și Vasile Marin". Pietrele Doamnei, podoaba Rarăului, nu se văd azi. Sunt îmbrăcate în ceață. Aci la poalele muntelui a trăit într-o colibă, acum 10 ani, Căpitanul, o vară întreagă. Despre muntele acesta se spun multe. Începând cu legendele lui Petru Rareș și sfârșind cu legendele Căpitanului.

- Ce mai face moș Piticaru? întrebă Căpitanul.

- A murit acum doi ani moșeagul, răspunse Erhan.

- Da, da... iată aici era coliba mea și aici izvorul. Pe urmă Căpitanul nu mai vorbi câteva minute.

Când am trecut coasta Rarăului, am luat-o pe dea dreptul pe pripor, prinzându-ne lanț unul de altul și coborând pas cu pas.

Schitul Rarău a fost clădit de Petru Rareș, dincolo de Pietrele Doamnei, în partea județului Câmpulung. Într-o noapte, după răpirea Bucovinei, spune legenda, călugării au ridicat schitul și l-au mutat pe cealaltă parte a muntelui. Pe locul acela se găsește azi o capelă. Căpitanul și Bădia Moța și-au scris numele tocmai sus pe cupolă, în amintirea zilelor petrecute aici, acum 10 ani.

Schitul Rarău a fost renovat de regele Carol I. O poiană frumosă încadrează bisesrica și cele câteva case ale călugărilor. Seara am făcut o rugăciune pentru legionarii căzuți și am mulțumit lui Dumnezeu că ne-a purtat pe drum bun. Căpitanul apoi ne-a vorbit în ograda schitului numai câteva cuvinte. Bădia Moța ne-a arătat icoana veche a Arhanghelului și o inscripție cu svastica. Am semnat cu toții în cartea schitului. Aci am găsit semnătura Căpitanului de la 9 ani, de la 24 și pe urmă de mai multe ori, la toate ocaziile mari din viața sa: după întoarcerea din Franța, după înființarea Legiunei și, în sfârșit, acum, după această grea cumpănă din viața sa.

- Ia uitați-vă aici, eram de 9 ani, zice Căpitanul, a fost prima excursie a mea la Rarău. Am fost cu tata și cu prof. David și, uite domnule, acum miaduc aminte, uitându-se în palma mea, d. David mi-a spus: Dragă Corneliu, ai un mare viitor, dar să știi că pe la 35 de ani vei avea o mare cumpănă. Dacă vei trece de ea, pe urmă să n-ai nicio grijă.

În noaptea aceea a nins pe tot muntele, deși era pe la Duminica Mare. Schitul e la 1400 metri.

La începutul lui Iulie, Căpitanul reuși să primească de la Prințul Nicolae, proprietarul domeniului Broșteni, două hectare de pământ și lemnul necesar pentru a clădi lângă schitul Rarău o casă de sănătate, legionară. Legionarii din Moldova și Bucovina au fost înștiințați că se deschide o tabără de muncă la Rarău. S-a făcut totuși foarte puțină publicitate. Căpitanul nu voia să facă decât școală. O școală nouă pentru românul de mâine. A chemat în tabără pe băieții cei mai încercați de la Iași. Au venit 17. Căpitanul, urmat numai de soția sa, de avocatul Ștefan Anastasescu – conu Fănică – și de Nicoleta, au venit de la București.

Eu am făcut drumul pe jos de la Crasna până la Câmpulung, singur, unde am mai găsit o echipă cu camaradul Filipov. În tabără Căpitanul ne-a primit simplu, întinzându-ne mâna. Băiații erau instalați într-un grajd lung, dormind în podul grajdului. Fetele găzduiau într-o cameră dată de călugări. Șantierul era la 200 de pași de grajd. Între grajd și schit curge pârâul Rarău ce dă în valea Chirilului și se revarsă în Bistrița la 5 km de tabără. În pârâul acesta făceam dușuri naturale și tot de aici luam apa pentru celelalte trebuințe.

Bucătăria o făcusem la început alăturea de cea a călugărilor. Nicoleta cu patru fete se îngrijea de masă. Căpitanul lăsase pe Sebastian Errhan la Câmpulung, să se ocupe de alimentarea taberei. Din satul Chiril și din Crucea se cumpăra lapte, care de altfel îl găseam și la schit. În grădina schitului se găseau câteva legume. Mai greu era cu făina. Călugării nu erau aprovizionați pentru tabără ci, cum spuneau ei, numai pentru trupul lor cel plin de prihană.

Herghelegiu a fost anunțat la Neamț și cei din Dorna, de asemenea. În tabără serviciul aprovizionării a fost lăsat în seama camaradului Păvăluță. Totuși, ca la început, lucrurile mergeau foarte greu. În multe zile nu se mânca decât o dată pe zi. Totuși nimeni nu în- drăznea să-i spună Căpitanului. O parte, din cei mai slabi de fire, o și șterseră din tabără. Pentru că, pe lângă toate astea, lucrul începuse la roată.

În ziua aceea băieții lucrau cu post negru. Nu mai era nici făină, nici bani pentru lapte și nici nu puteam cere de pomană la călugări. Nicoleta, totuși, a pus să fiarbă apa de mămăligă. Nu aveam făină. Nu aveau nici călugării.

Pe la orele 5 după masă Căpitanul trecu pe la bucătărie și află toată povestea. Îl chemă pe Păvăluță și-l certă.

- Cum să nu-mi spui tu mie o vorbă! Mai găseam și eu câțiva bani. Asta-i treabă!?

Imediat au fost trimiși doi băieți la Câmpulung să cumpere făină Dar ei nu se puteau întoarce decât

continuare în pag. 8

prin corn, Căpitanul vestește încetarea lucrului

DOUĂ LUNI CU CĂPITANUL
ÎN TABĂRA RARĂU

Căpitanul, însoțit de d. Papanace, urcă pieptul Rarăului

peste o zi.

Căpitanul stătea trist şi se gândea singur în camera lui. Cineva bătu la uşă

- Intră! Un gospodar bucovinean ca de 46 de ani păşi hotărât şi simplu. Țărăneşte.

- Trăiască Legiunea! Să trăieşti Căpitane! Sunt legionarul Coca Simion din Fundul Moldovei.

- Bine, răspunde Căpitanul. Ai venit să lucrezi în tabără? Coca Simion nu răspunse deodată, fiindcă nu pentru asta venise, dar apoi îndrăzni numaidecât.

- Nu, Căpitane!

Nici un țăran nu venise până atunci în tabără, căci ei nu înțelegeau încă rostul acestor munci şi le priveau mai degrabă cu curiozitate decât cu dragoste şi nici Coca părea că nu înțelege. Căpitanul căzu din nou pe gânduri

- D-ta eşti legionar?

- Da, am fost arestat astă iarnă, dar nu m-am dat. Căpitanul zâmbi la aceste vorbe şi atunci Bădița Simion îndrăzni să spuie mai departe:

- M-au întrebat: ei, bade Coca, d-ta ce zici de călăii de gardişti, care l-au împuşcat pe părintele patriei, pe Duca, îți place?

- Şi d-ta ce le-ai spus? întreabă Căpitanul.

- Eu, dă, nu ştiam ce să le spun şi i-am întrebat: D-lor, nu bănuiți D-voastră, da eu nu ştiu cine sunteți şi ce plănuiți, dar pe Căpitanul nostru îl ştiu ce plănuieşte şi de aceea vă rog să-mi spuneți, el ce spune de treaba asta?

- El? Codreanu? El spune că bine-au făcut!

- Da!? Atunci şi eu spun că bine-au făcut.

- Cum!? Călăule, fundul ocnii te mănâncă! Cum adică, dacă ți-ar da Codreanu poruncă să ne omori pe noi, ai îndrăzni să asculți şi să faci moarte de om?

- D-lor, le-am spus – adause Coca – Căpitanul nu are ce-mpărți cu D-voastră, socot eu, dar vă spun, dacă mi-ar spune el, v-aş tăia ca pe nişte găini!

- Bine, zise zâmbind Căpitanul şi se ridică de pe scaun.

- Şi aşa Căpitane. Astă-noapte n-am putut dormi toată noaptea. Nu ştiu ce mă codea la inimă. Ce să fie? mi-am zis eu. Săracul Căpitanul şi cu camarazii noştri lucrează în tabără şi n-or avea nici făină. Eu am un sac cu făină, hai să-l duc la Rarău, m-am gândit. Şi-ndată m-am liniştit din inimă. Asta-i, am zis eu. Am luat sacul şi l-am pus pe cal. Am mai luat nişte barabule şi nişte ceapă şi-am pornit cu noaptea-n cap. De asta am venit Căpitane!

Căpitanului i se umeziră ochii.

- Bine, camarade Coca, foarte bine! Hei, să ştii că Dumnezeu te-a trimis. Că nu mai aveam o lingură de făină. Da! Iată, e un semn de la Dumnezeu! Am ştiut-o eu. Nu se putea să nu ne ajute Dumnezeu.

Căpitanul a dat ordin să înceteze lucrul şi să facem o rugăciune. În seara aceea am luat iar cina. Şi Căpitanul ne-a spus toată povestea lui Simion Coca. Nicoleta Şi Simion Coca au fost citați pe ordin de zi pe tabără! Şi Căpitanul îi iertă pe toti ceilalți pentru greşelile lor.

Tabăra începu să se populeze. În curând avea să fim 60. Adunați din toată țara. Bădia Mironovici veni de la Iaşi, bădia Iasinschi, de la Rădăuți. Lucrul se făcea în trei părți. În pădure, la tăiat şi hăinuit, sub comanda bădiei Mironovici. La fasonat lemnul şi pe şantier pentru pregătirea temeliei, sub comanda lui bădia Iasinschi. Aci era cel mai greu şi aci stătea aproape toată ziua şi Căpitanul.

Programul începea de cum se făcea ziuă. La sunetul goarnei toată lumea trebuia să fie gata în 10 minute pe câmpul de instrucție. Tabăra era dimineața ca un furnicar care se orânduia repede în front. Căpitanul era primit cu cântecul Ştefan Vodă. Ofițerul de zi dădea raportul unuia din şefii de şantiere, iar în lipsa acestuia, şefului instrucției, Camaradul Butnaru, şi acesta raporta Căpitanului.

„Trăiască Legiunea, să trăieşti Căpitane!

Legionarii din tabăra Rarău, cu un efectiv de..., sunt gata şi aşteaptă ordinele tale".

După asta Căpitanul dădea ordinele fluierând şi indicând numai cu mâna. Îl urmărea pe fiecare în progresul făcut. Cel mai important lucru, baza educației fizice, era poziția legionarului.

- Poziția legionarului este poziția de drepți, spunea Căpitanul. Pentru că în atitudinea lui sufletească legionarul este drept, iar această atitudine se oglindeşte în poziția trupească. De aceea el stă drept şi-n fața adversarului, şi-n fața camaradului său, şi-n fața superiorului şi a inferiorului, căci nu o face pentru altul, ci pentru a se oglindi în lumină adevărată pe el.

Sunt unii care poartă burta înainte. Burta săraca! Pentru burtă sunt toate. Ia uitați-vă la ăsta, parc-ar fi un liberal! Suge burta! Sunt alții cari stau cu picioarele crăcănate parc-ar fi de 80 de ani. Ia te uită! Ia te uită!

Ia uită-te la ăsta, parc-ar fi par, nu om. Nici aşa. Nu trebue să fii țeapăn, ci drept. Capul, natural, dar veghind drept înainte, drept la duşman.

Privirea legionarului străbate zidurile. Dar ea rămâne limpede, senină.

În poziția asta, înfipt în pământ ca o stâncă, legionarul stă totuşi, în orice clipă, gata de marş. Gata de luptă. Poziția lui e totdeauna ofensivă!

După terminarea educației fizice, care se făcea printr-un program de mişcări esențiale, se făceau exerciții de trecere peste obstacole, pe care era obligată să le facă toată lumea. Terenul şi împrejurimile taberei erau foarte potrivite pentru aceste exerciții. Căpitanul pornea înainte peste stânci, făcând salturi de doi, trei metri, peste pâraie, prin mlaştini, prin smizi dese, peste garduri. Noi trebuia să-l urmăm. Niciun obstacol nu se putea ocoli, trebuia trecut.

- Legionarului, nicio piedică nu-i poate sta în cale. El nu cunoaşte decât o singură direcție: înainte! Aşa ne învață Căpitanul şi verifică imediat pe teren dacă sămânța mântuirii a căzut în sufletele noastre pe pământ bun.

Munca în tabără era foarte guea. Ea începea de cele mai multe ori, de dimineață la orele 6. Se întrerupea pentru câteva minute între orele 8 şi 9 pentru a lua dejunul. Apoi se lucra până la amiază, cu mici pauze, în care băieții se răsuflau cu câte un cântec. La amiază se făcea o pauză pentru masă, după care urma o oră de odihnă obligatorie. Şi apoi lucrul continua până se întuneca. De multe ori se făceau şi echipe de noapte. Ochiul Căpitanului era necontenit între noi, de aceea nu numai că nu mergea să tragi chiulul, dar lucrul în tabără era o necontenită întrecere. Seara cădeam istoviți. Totuşi adesea Căpitanul începea şedințele de seară, la care ferit-a sfântul să lipsim careva, şi pe care le aşteptam ca ziua de Paşti.

Nimeni nu îndrăznea să spuie un cuvânt de revoltă, totuşi cei slabi se retrăgeau numaidecât din primele zile din tabără. Căpitanul tăcea şi-şi nota. Oamenii aceştia îşi păzesc prea mult trupul lor. Cum vor sta ei în fața morții dacă fug de-o încercare mai uşoară, aceea a muncii? Dar mai e ceva: cine fuge de muncă are un suflet rănit de păcatul mândriei. Munca e cea mai onorabilă luptă. Cine fuge de muncă, nu înțelege ce înseamnă onoarea.

De aceea la o lună de tabără Căpitanul a făcut primele gradări. Au fost gradați toți aceia cari, pe lângă distincțiile ce le-au primit înainte, au dovedit acum tenacitate şi putere de muncă.

In tabără domnea necontenit voia bună. Glumele Căpitanului aruncate printre hârlețe şi cazmale, cântecele legionare, jocuri improvizate, trânta, alergările. Căpitanul dădea şi premii, câte o ulcică de lapte, un măr, pentru că alte bunătăți nu erau, de multe ori lipsind şi acestea.

Nu ştiu de unde l-a adus Dumnezeu în tabără, pe un moşneag nebun care cutreiera Valea Bistriței cântând. A venit într-o seară chiuind cât îl ținea gura. Cu două pălării pe cap, cea de deasupra plină de flori, şi când văzu atâta lume la mănăstire, se apucă să sară într-un picior, strigând :

Hop în sus şi hop în jos,

Joc de frică, bucuros...

Hop, hop, hop!...

- Cum te cheamă, moşule, îl întrebă Căpitanul.

- Ilie Pintilie

Cu flori în pălărie,

Hop, hop, hop!...

- Bravo, bravo, moş Ilie. Toată lumea se umplu de bucurie şi Căpitanul, foarte satisfăcut, îi întinse mâna:

- Ei, moş Ilie, rămâi şi dumneata în tabără să ne ajuți la lucru, nu-i aşa?

- Apăi, dă, eu am de mărs, da cine sunteți voi?

- Noi suntem legionarii şi eu îs Căpitanul legionarilor, ia dați-i, mă, lui moş Ilie câte ceva.

Îndată toată lumea se grăbi să-l ajute pe moşneag. Şi se vede lucrul că şi moşneagului îi plăcea treaba asta, pentru că începu să strige cât îl ținea gura, hărățit de fetele din tabără.

Vivaat Căpitaaanu!

Vivaat leghionaaarii! Vivaat!

A doua zi moş Ilie Pintilie ieşi la raport să pârască la Căpitan că „leghionarii nu țin respectul" unui om „bătrân". Că el nu mai poate sta în tabără, că el în loc să fie „grijit" şi „respectat", leghionarii îl cheamă la lucru.

- Se poate! zise zâmbind, Căpitanul. Ascultă, moş Ilie, ți-i dau în seamă să faci oameni din ei, că nici de mine nu prea ascultă. Te fac ajutor de Căpitan!

Moş Ilie Pintilie începu să râdă foarte mulțumit şi după ce strigă de câteva ori vivat pentru Căpitan şi ajutorul de Căpitan, se repezi la noi şi strigă cu toată energia:

- Haptaac! Haptaac!

Căpitanul şi noi ne prăpădeam de râs.

continuare în pag. 9

DOUĂ LUNI CU CĂPITANUL
ÎN TABĂRA RARĂU

- Nu vrea să asculte, domnu Căpitan!

- Bine, da ce le spui, că nu pricepe nimeni?

- Haptaac! I-am explicat Căpitanului că vrea să spună „Habt-acht", adică „drepți" pe nemțește.

- Așa! Apăi spune-le „drepți", spune românește. Ia ascultați comanda, mă, la moș Ilie!

- Drepți, strigă moșneagul și noi luarăm cu toții poziția de drepți.

- Ei, vezi, spuneai că nu te ascultă. De aceea, când n-oi fi eu aici, să ascultați, mă, de ajutorul meu! Bun, moș Ille.

- Bravo! Vivaat dom' Căpitaaanu!

Și voia bună a ținut multe zile în tabără. Când într-o zi Moș Ilie se prezentă Căpitanului și-i ceru salariul lui de ajutor de Căpitan.

- Da, zise Căpitanul și, întorcându-se către noi, ați auzit, mă, ce șiret e ajutorul meu? Bine, Moș Ilie, cam cât ți-ar trebui d-tale?

- Dă, socotiți și D-voastră! Eu, om bătrân!

- 500 de lei ajunge... deodată.

- Dă, deodată ajunge, dacă n-aveți mai mult.

- N-avem săracii, zise Căpitanul zâmbind, n-avem. Uite și eu n-am luat încă nicio leafă, îs săraci domnii ăștia. Dac-ar avea, ți-ar da și d-tale.

Moș Ilie se făcu nevăzut a doua zi. Ne-a părut rău tuturor. Dar când era mai greu, când se-ncovoiau sufletele sub povara roților, Moș Ilie ieșea ca din senin, chiuind și aducând sacul cu bucurii în tabără.

Moș Ilie s-a dus și el acum doi ani, cu sacul lui, pe lumea cealaltă, tot atunci când se prăpădise sămânța bucuriilor din țara asta.

Pe la mijlocul verii au început să vie vizitatori. Foarte puțini veneau pentru tabără. Cei mai mulți veneau pentru a vizita schitul Rarău. Se opreau și pe la tabără, se uitau curioși de la distanță. Îmi amintesc de niște cucoane de la București, care fiind în vilegiatură la Dorna, au făcut, sub conducerea unei colege a mea, o excursie la Rarău. Doamnele erau foarte îngrijate de soarta noastră a celor ce-am fost atrași pe drumul acesta „greșit", în loc să ne ținem de carte.

- Bine, doamnă, dar am terminat școala, sunt profesor.

- Cu atât mai rău, în loc să vă țineți de educația copiilor, vă țineți de prostii. Dacă-l voi vedea pe Codreanu, i-o voi spune în față.

În sfârșit, cu toate argumentele mele, discuția se aprindea. Vedeam că nu o voi scoate cu bine la capăt. După ce le-am arătat mai mult în silă ce sforțări imense au depus băieții de aici, doamnele se mai liniștiseră, dar discuția începu pe altă temă.

- Cea mai mare greșeală pe care o face Codreanu e că îndepărtează tineretul de la ocupațiile lui firești.

- Ba dimpotrivă, Doamnă, Căpitanul cere fiecăruia să-și facă mai întâi datoria în slujbă sau în ocupația în care se găsește și numai în timpul liber să se ocupe de treburile legionare. Noi suntem aci în vacanță și nimeni nu ne poate opri să ne-o întrebuințăm cum vrem. La iarnă ne vom duce fiecare la treburile noastre.

În timpul ăsta trece Căpitanul și eu îl salut.

- Cine e domnul acesta, mă întreabă atunci doamnele de la București.

- E Căpitanul!

- Vai, am vrea să vorbim și noi cu el?

- Nu se poate, doamnă, căci acum merge la biserică.

Dar doamnele mele fără zăbavă îl acostară pe Căpitan.

- Căpitane, am vrea să dăm și noi un ajutor!

Nu mai înțelegeam nimic. Le-am prezentat Căpitanului.

- Bine, vă mulțumesc. Macrine, condu doamnele.

- Putem să facem și noi cusături, lucruri de casă și să le aducem la anul viitor.

- Bine, zise Căpitanul zâmbind și intrând în biserică.

Și așa, în fiecare zi, frontul adversarilor se topea în fața Căpitanului. Dumineca venea tot mai multă lume la schit și jandarmii se arătară și ei într-o Duminecă. Pe urmă erau mereu nelipsiți.

Agenți de toate felurile veneau să iscodească.

Într'o zi Căpitanul veni pe șantier cu părintele Cucuietu și comandă încetarea lucrului.

- Cântăreții, la mine! Ia ascultați aici, părintele a compus un cântec extraordinar.

După jumătate de oră s-a cântat pentru prima dată Cântecul Rarăului în tabără:

Urlă dușmanii în cărare

Și-și arată rânjind colții

Noi pășim, pășim cu nepăsare

Și voioși, voioși în fața morții.

În fața șantierului era o cărare pe care se opreau toți gură cască și cei ce nu îndrăzneau să se apropie de noi. Cântecul parcă era făcut pentru ei.

Primele valuri ale dușmăniei începeau să rânjească colții. Replica noastră, legionară, a venit și ea din primul moment.

Seara ne adunam la o masă din curtea schitului unde se țineau ședințele. Iată câteva din subiectele discutate:

Ce drum va avea de străbătut un legionar în viața sa legionară?

Care e deosebirea între legionar și politician. La care Căpitanul a spus numai atât:

-Vedeți bradul ăsta verde și spinul ăsta uscat? Legionarul e ca bradul, și-n viață e frumos, și după moarte e folositor. Politicianul e ca spinul: și-n viață și după moarte nu aduce decât pagube și urâciune.

Despre trădare. Căpitanul a terminat astfel: - Așa înțeleg să lupt eu. S-ar putea ca într-un moment dat să nu fiu înțeles. Sunt oameni cari n-au răbdare să stea pe o anumită linie, atâta cât cer eu, aceia e mai bine să plece din timp.

N-am înțeles ce voia să ne spuie decât peste două luni când am aflat și noi de trădarea ce se punea la cale.

Într-o seară Căpitanul ne-a povestit toate peripețiile prin care a trecut însoțit de Victor Silaghi, în iarna lui 1934.

Altădată ne-a vorbit despre relațiile cu cuziștii și cu Goga.

Pe lângă ședințe se făceau, tot seara, și teme de luptă. Așa, într-o noapte am „cucerit" Rarăul. După aceea ne-am întors în tabără pe de-a dreptul, prin pădure.

Dar pe lângă toate acestea Căpitanul căuta momente mari, cari să rămâie întipărite pentru totdeauna în suflete. Voi vorbi numai de două.

Căpitanul transformase tabăra Rarău într-un sanctuar imens, în care fiecare colț își avea măreția lui. Spre miazănoapte își ridicau fruntea Pietrele Doamnei. Tot muntele acesta băieții au și-nceput a-l numi Muntele Căpitanului. Înspre apus, masivul păduros, Căpitanul l-a botezat cota Ion Caranica, spre răsărit, masivul înalt a fost botezat cota Nicolae Constantinescu, iar stânca de lângă el, cota Doru Belimace. În fund, la miazăzi, se pierde în zări Pietrosul. Căpitanul l-a botezat cota Sterie Ciumetti.

Era într-o zi senină de August. Căpitanul a dispus ca în după amiaza aceea să se înceteze lucrul.

Ordinul era: toată lumea, afară de cei bolnavi, să se prezinte în curtea schitului, desculți și cu capul gol. S-a prezentat și Căpitanul la fel.

Căpitanul porni în frunte în pas alergător, iar noi după el. Am coborât în valea Chirilului, unde ni s-a spus că vom urca pe cota Nicolae Constantinescu. Am pornit încet printre smizi și apoi, urcând cu băgare de seamă panta prăpăstioasă, ne strângem grămadă în jurul Căpitanului care cercetă dacă suntem toți și apoi urcăm din nou înșirați pieziș, pe coastă, să nu cadă pietre peste cei din vale Căpitanul ne spunea cum a învățat singur alpinismul, ce reguli trebue să ții, prin ce primejdii a trecut și câte altele.

continuare în pag. 10

Amintiri despre Aurel Vişovan (V)

Preot Prof. MARIUS VIŞOVAN

Anul acesta 2022 se împlinesc două decenii de la trecerea în veşnicie a tatălui meu, Aurel Vişovan (1926-2002). Pe lângă biografia sa obiectivă apărută în mai multe rânduri în paginile revistei noastre, există şi imaginea mea subiectivă, aşa cum l-am perceput eu, cu ochi de copil, şi cum am înțeles treptat dimensiunile luptei şi jertfei sale. Această reflectare duioasă a personalității sale am cuprins-o în prima mea lucrare, „Mărturii ale rezistenței anticomuniste din Maramureş" (2008) şi o oferim, cu unele completări, cititorilor noştri de azi. (M.V.)

Viața spirituală a familiei

Mergeam în fiecare duminică la liturghie la biserica romano-catolică din Sighet, unde familia noastră s-a integrat după interzicerea cultului greco-catolic în 1948. Dacă în anii copilăriei mergeam mai mult cu bunica, în anii de liceu mergeam cu tata la liturghia de la 7 dimineața, fiindcă era prudent să fim văzuți de cât mai puțină lume. Prezența unor români la biserica romano-catolică constituia în sine un act de dizidență fiindcă contrazicea propaganda oficială. Nu cunoşteam limba maghiară, dar tata care înțelegea parțial mi-a explicat părțile principale ale liturghiei şi astfel cu timpul am reuşit să particip la misterul euharistic (am primit Prima Împărtăşanie în 1977 şi Mirul în 1979). Din predică nu înțelegeam mai mult de 10 %, dar citeam din Biblie acasă cu părinții.

Încă din acea perioadă tata a devenit pentru mine un model spiritual. Îl vedeam adeseori rugându-se acasă, singur sau cu mama, şi stând timp îndelungat în meditație. Începeam să înțeleg că între el şi Isus exista o relație specială.

Bârlad sau Piatra Neamț?

Am terminat liceul în 1985 şi am intrat imediat la Facultatea de Matematică din Cluj. Înainte de începerea propriu - zisă a studiilor trebuia să-mi satisfac stagiul militar cu termen redus de 9 luni, ca toți studenții. La începutul lui septembrie m-am prezentat la Baia Mare la Centrul Militar Județean. După o lungă aşteptare ni s-a comunicat unde ne vom satisface serviciul militar şi vedeam cum toți ceilalți studenți la matematică au fost repartizați la Bârlad. Mă aşteptam să primesc şi eu aceeaşi destinație. Când am ajuns în fața comisiei, colonelul mă întreabă: „Măi Vişovan, taică-tău a fost condamnat politic?" „Da, am răspuns, din '48 până în '64." A urmat un moment de tăcere. Un alt ofițer a spus colonelului: „Ştiți cum era pe vremea aceea, cu Maniu şi cu ceilalți…" A urmat o tăcere mai lungă, colonelul se tot uita la foaie şi „rumega" situația. După mai multe clipe de tensiune, a exclamat: „Fie ce-o fi!" şi a scris ceva pe foaie, apoi mi-a dat-o. Am ieşit afară oarecum nedumerit. Pe foaie scria… Piatra Neamț!

DOUĂ LUNI CU CĂPITANUL
ÎN TABĂRA RARĂU

- Cine spunea că în țara noastră nu se poate face alpinism. Ia uitați-vă, ce stânci!

Am ajuns pe munte şi băieții s-au împrăştiat, o parte, prin pădure. Căpitanul s-a aşezat jos în iarbă şi o parte din noi am rămas pe lângă el. A început să ne povestească despre Nicadori, de mândria Mişcării Legionare, că a putut crea astfel de oameni.

- Este imposibil să nu biruim! Chiar dacă n-am face nimic, cu ceea ce a făcut până azi, Mişcarea Legionară va intra în istorie. În sufletele noastre bătea dor de înfrățire cu cerul şi pământul.

După o vreme cineva a întrebat: Cum va fi biruința legionară, Căpitane? Căpitanul s-a uitat la noi s-a gândit o clipă, s-a limpezit la față, ochii i s-au luminat de ceva dum- nezeiesc şi astfel ne-a spus:

- Voi încerca prin toate puterile noastre pământeşti să duc Mişcarea la biruință. Iar dacă voi vedea că puterile răului sunt prea mari, că sforțările noastre pământeşti sunt zadarnice, atunci eu şi cu o echipă din cei mai buni legionari vom căuta să murim. Prilejul acesta ne este dat de duşmanii noştri, oricând. Eu voi alege însă, clipa cea mai potrivită...

Ochii noştri înotau în lacrimi, Căpitanul, observându-ne, continuă după câteva clipe:

- Să nu vă îngrijiți atunci de loc. Pentru că din jertfa noastră va creşte o altă Mişcare, de zece ori mai puternică. Dacă nu îndată, peste cinci, peste zece sau douăzeci de ani. Se vor găsi alți conducători. Este imposibil ca un neam capabil să aibă astfel de elemente să nu-şi găsească în decurs de douăzeci de ani un conducător adevărat.

- Drepți! strigă Căpitanul. Am sărit cu toții în picioare. Şi pornind peste cota Doru Belimace am coborât. Soarele sta gata să apună. Mă gândeam la cuvintele Căpitanului şi mi-am zis:

Da, totuşi ce este sortit să fie veşnic, poate să apună, dar nu poate muri niciodată.

Decuseară ni s-a spus că pâlcuri de jandarmi au înconjurat tabăra şi că s-ar putea ca în noaptea asta să dăm o luptă. Deci fiecare să se pregătească de moarte. S-a declarat starea de alarmă. Toate uneltele ce le aveam în tabără au fost puse înt-un singur loc.

- Când va suna goarna, să fiți cu toții la unelte. Acum toată lumea doarme obligator. După miezul nopții, Căpitanul a trecut pe lângă noi prin pod. Toți dormeau buştean. La patru şi jumătate sună goarna. Cred că-n trei minute toată lumea era orânduită cu uneltele-n mână în curtea schitului. Fulgerător am fost împărțiți în trei echipe, cari, pe trei drumuri diferite, au pornit în pas alergător spre valea Chirilului. Nu ştiu cum s-a făcut că ne-am întâlnit cu toții în aceeaşi clipă şi-n acelaşi loc în vale venind din trei părți.

- Inamicul e dincolo de Bistrița, spune Căpitanul. Pornim mai departe într-acolo.

O pâclă deasă străjuia valea. Când începu să se vadă de ziuă eram pe malul Bistriței.

- Cine vrea, trece prin apă, cine nu poate înota, va trece cu luntrea. Şi Căpitanul intră în apă, înfruntând valurile până la piept ale Bistriței. Foarte puțini s-au încumetat să păşească după el.

Dincolo de mal, am aflat despre ce e vorba:

- A fost bine, acum vom urca pe Pietrosul.

- Unde-s crucile?

Au apărut 7 cruci, făcute din pari de brad uscat. Una din ele, înaltă de 4 metri şi grea, pentru Sterie Ciumetti. Celelalte, pentru ceilalți legionari căzuți în prigoana din 1933-34.

Ne-am înşirat de-a lungul drumuşorului ce urcă pe coasta Pietrosului. Din vreme în vreme ne schimbam crucile. Când am ajuns la jumătatea coastei erau orele 9. Dedesubtul nostru nori de ceață se ridicau de pe valea Bistriței. Deasupra era senin şi nu vedeam decât piscuri de munți crescând dintr-o mare furioasă. Pe la orele 10 am făcut un popas. Ne-am întins jos cu capul la vale şi imediat ne-am simțit întremați. La orele 11 eram pe vârful Pietrosului.

Şi acum văd imaginea Căpitanului ducând crucea lui Sterie Ciumetti. Obosit, urca încet şi cu greutate muntele ca un nou Christos pe o nouă Golgotă.

Sus am fixat crucile în stâncă, apoi s-a oficiat un serviciu divin după care am cântat Imnul Legionarilor căzuți şi câteva cântece. Nu a vorbit nimeni. Aceasta a fost sărbătoarea celor căzuți pentru Legiune.

La plecare, Căpitanul privind departe, parcă-n alte vremi, a zis:

- Ei au ajuns să fie deplini. Noi numai visăm la deplinătate...

*

Tabăra Rarău a durat două luni. Cei ce-am trăit acolo ne despărțeam de Căpitan cu inima frântă. Legături mai mult decât sufleteşti se legaseră între noi.

Ne-am coborât din munți cu voința Căpitanului de a învinge cu orice preț.

Această voință de cremene nu se putea să nu învingă.

GEORGE MACRIN

Almanahul Cuvântul 1941

Ziua Legiunii 2022

PE URMELE LUI STERIE CIUMETTI (II)

CEZARINA CONDURACHE

Dreptate pentru Ciumetti?

La început de 1934 legionarii erau iarăşi în închisori ca represalii pentru moartea lui Duca, Căpitanul vânat în continuare pentru a fi eliminat. Apoi începe judecarea procesului Gărzii de Fier, Căpitanul se predă chiar la începutul lui, procesul se termină prin achitarea legionarilor în aprilie 1934. Până la acest moment nu s-a putut face nimic legal pentru Sterie Ciumetti. Familia lui Ciumetti – fratele Nicolae Ciumetti şi unchiul Ion Ciumetti, soția (care în instanță nu a putut face dovadă actului de căsătorie, fiind considerată doamna Bărbulescu şi nu doamna Ciumetti şi exclusă din proces) şi Căpitanul s-au constituit în părți civile la procesul deschis în mai 1934. Cazul Ciumetti a fost de interes şi pentru opinia publică, numeroase ziare din țară („Adevărul", „Înainte", „Ecoul", „Românul" etc) şi străinătate („Paris Soir", „La Dépêche algérienne", „L'Humanité", „La Dépêche" etc) relatând derularea procesului. La nivelul clasei politice trebuie să menționăm că au existat două voci care au ridicat problema Ciumetti în parlament: Octavian Goga şi Grigore Iunian.

26 februarie. La Cameră, Goga a cerut azi o anchetă parlamentară cu privire la primele urmăriri ale poliției după asasinarea lui Duca, la arestările şi la brutalitățile săvârşite împotriva legionarilor lui Zelea Codreanu şi la abuzurile de putere care au dus la uciderea fară judecată (cazul Ciumete şi altele). Goga a fost mai slab ca niciodată şi Iamandi, bețivul ordinar, cu deplorabila sa facilitate de elocuțiune, l-a ras. N-a mai fost un duel, ci un adevărat masacru. Constantin Argetoianu, „Memorii", vol X, 1932-1934

Procesul asasinilor lui Ciumetti a fost o bătaie de joc. Comisarul Aurelian Negrescu a fost arestat în mai 1934 pentru complicitate în vederea asasinatului, Ion Panova şi Mateescu, în iunie 1934, pentru comitere asasinat.

Duminică, 3 iunie [...] Ciumetti a fost ucis de poliție fără judecată în noaptea asasinatului lui Duca şi acum Gavrilă Marinescu vrea să scape pe Panova, pe Negreanu şi pe alți polițişti care au executat ordinele lui şi care se găsesc în fața judecății... Constantin Argetoianu, „Memorii", vol X, 1932-1934

Deşi în cadrul procesului se aduc şi descoperă dovezi care certifică vinovăția acestora, autorii sunt achitați şi eliberați la 23 octombrie 1934. Negrescu a susținut că a predat pe Ciumetti celor doi la circumscripția 17. Panova şi Mateescu au susținut că ei nu au nicio legătură cu cazul Ciumetti, deşi în registrul de la comisariat se notase şi semnase pentru ridicarea lui Ciumetti. Avocații Baroului Ilfov întruniți în adunare profesională la 25 octombrie 1933 protestează contra neregulilor din procesul Ciumetti şi contra ultragierii avocaților apărării.

Înfierăm cu ultima energie amestecul indecent al autorităților polițieneşti în conducerea acestui proces. Ne exprimăm surprinderea şi regretul că singurul membru din Consiliul de disciplină, martor la toate cele expuse, I. N. Vlădescu, n-a găsit cu cale să ridice glasul său în numele Corpului pentru menținerea neştirbită a demnității profesionale şi îl rugăm să-şi explice cum va crede această atitudine. Cerem anchetă mixtă, conform legii, contra preşedintelui Curții cu Jurați. Dăm mandat expres delegaților noştri să stăruie, cu toată vigilența în îndeplinirea fiecărui punct al acestei moțiuni. Articolul „Baroul protestează" cenzurat din ziarul „Universul" în „Ideologie şi formațiuni de dreapta în România", volumul IV.

Apropos de dovezi care au fost trecute cu vederea în proces. În 1935 scriitorul Henri Stahl, care era, printre altele (antropolog, inventatorul sistemului românesc de stenografie, istoric, autorul primului roman SF românesc etc), şi expert judiciar folosit de tribunalele româneşti, publică la Lyon în „Revue internationale de criminalistique" volum 7 (revista Academiei Internaționale de Criminalistică) un studiu grafologic făcut pentru cazul Ciumetti, studiu care demonstrează că autoritățile au falsificat actele de preluare ale lui Ciumetti. Concret, Sthal demonstrază că declarația lui Negulescu potrivit căreia Ciumetti a fost preluat de la circumscripția 17 pe semnătură de către Panova, este adevărată. Stahl demonstrează grafologic că în registrul circumscripției 17 se notase inițial sub semnătură lui Panova „*Poliție. Cu individul Sterie Ciumetti*", apoi s-a şters şi s-a modificat „*Poliție. Cu un proces verbal*". Evident registrul şi semnătura îl plasau pe Panova în noaptea respectivă împreună cu Ciumetti.

Guvernarea legionară şi Sterie Ciumetti

Cazul Ciumetti va rămâne permanent o rană deschisă în pieptul Mişcării Legionare, care a cerut neîncetat dreptate pentru Ciumetti şi pedepsirea vinovaților. Vă amintesc în acest sens moțiunile votate în congresele studențeşti de la Craiova 1935 şi Târgu Mureş 1936.

În octombrie 1940 pe locul asasinării lui Ciumetti se ridică o Troiță din inițiativa legionarului inginer Laur Scripca, cuibul Grigore Ghica Vodă. În dimineața zilei de 26 octombrie, prăznuirea Sfântului Dimitrie Izvorâtorul de mir, sute de legionari pornesc în marş de la Gara de Est spre podul de lângă terasamentul de cale ferată peste Lacul Fundeni. Aici, în vecinătatea palatului lui Matei Basarab – ale cărui impresionante ziduri supravietuiseră parțial - sunt întâmpinați de familia şi rudele lui Sterie Ciumetti. Sfințirea este săvârşită de un sobor de preoți, între care amintim pe Ion Sachelărescu de la Biserica Mănăstirii Plumbuita, Zaharia Balbâi de la Biserica Sfântul Alexie, Iordache Popescu de la Biserica Fundenii Doamnei. Urmează slujba parastasului, Cântecul Legionarului Căzut şi sute de glasuri răspund la unison PREZENT! pentru Sterie Ciumetti. Pr. Sachelărescu se adresează asistenței:

Biserica ortodoxă slujeşte în sfintele altare pentru toți care luptă pentru biruința ei. Slujeşte lui Sf. Dumitru, unul din vechii ei eroi şi mucenic al creştinismului. Slujeşte la sfințirea troiței lui Sterie Ciumetti, fiindcă Sterie Ciumetti este un erou creştin.

Sf. Dumitru din cetatea Solonului era din Macedonia. Cel la crucea căruia ne-am strâns este tot din Macedonia. Acolo şi-a petrecut copilăria şi după ce şi-a terminat studiile la Salonic, a venit în țară unde a terminat Academia Comercială.

rence (fig. VII) on s'aperçoit que c'est surtout vers la fin du grattage que le canif a-agi avec plus d'intensité ; c'était donc là le mot qu'il fallait faire disparaître à tout prix. Mais de la façon dont le grattage a été fait, et vu sa hauteur, il est clair que la lettre effacée était une majuscule à tête ronde, et le dessin indique clairement un « C ». Nous avons donc :

« *Cu individul* C.........*tti* ».

Ces éléments sont suffisants pour pouvoir affirmer avec une très grande probabilité que l'affirmation du commissaire de

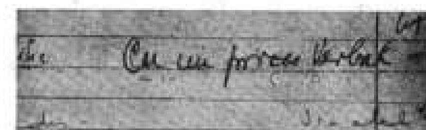

Fig. IX

police est exacte et qu'il avait bien écrit primitivement : « *Politie Cu individul Sterie Ciumetti* », mots remplacés par une main étrangère par « *Cu un proces Verbal* ».

II

Pour ce qui est de la deuxième question, reconstituer ce qui était écrit sur la partie déchirée du registre (fig. VI), là où il n'y avait plus rien, la solution, insoluble à première vue, a été excessivement facile à résoudre et voici pourquoi :

Tandis que les autres agents de police qui ont signé dans ce registre, ont signé à l'encre, l'agent auquel le prisonnier Ciumetti avait été confié, a signé, à la hâte, *au crayon chimique*, de sorte que, par la pression du crayon, *sa signature s'est enfoncée dans la page au-dessous* et un examen à la lumière rasante a permis de lire parfaitement le texte disparu. Afin de ne pas citer de noms propres, nous ne reproduisons pas la photographie faite à la lumière rasante.

Henri Stahl.

continuare în pag. 12

PE URMELE LUI STERIE CIUMETTI

În 1930 a intrat în „Cuibul Bucur” înființat de inginerul Aurel Serafim, ucis și el la Râmnicu Sărat.

Când mai avea o lună până să împlinească 30 de ani a fost ucis mișelește. Azi împlinește 37 de ani. Sufletul lui e printre noi, așa cum sufletele tuturor camarazilor căzuți sunt și ne călăuzesc faptele noastre. „Cuvântul”, 29 octombrie 1940

Pe frumoasa Troiță se află următoarea inscripție: *Aici a fost doborât pentru dreapta sa credință, camaradul legionar Sterie Ciumetti la 29-30 decembrie 1933. Ca o lacrimă de sânge a căzut o stea.* În apropierea ei, o altă cruce străbătea spre neuitare istoria neamului: *Sub această cruce odihnesc ostașii Domnitorului Matei Basarab, căzuți în lupta cu păgânii năvăliți asupra cetății Bucureștiului în ziua de 26 octombrie 1632.*

Dreptatea pentru Ciumetti a venit la 7 ani de la asasinarea sa, fix la o lună după sfințirea Troiței. Cazul Ciumetti se redeschide în timpul guvernării legionare, sunt scoase declarațiile luate în proces, Ion Panova este arestat. Tergiversările pe care justiția controlată de generalul Antonescu le-a urmărit constant au împiedicat un proces și o condamnare a lui Panova. De aceea mult așteptata dreptate pentru Ciumetti nu a venit din justiție, așa cum aștepta Legiunea, ci din revolverul legionarului Gheorghe Crețu care l-a lichidat pe Ion Panova în cadrul pedepsirilor de la Jilava, 26/27 noiembrie 1940. Despre Aurelian Negrescu am citit (într-un interviu dat pentru Cancan de o nepoata a sa, Ioana Popescu) că ar fi fost asasinat în fața casei sale de pe Bd. Basarabia de legionari în 1940, dar nu am găsit nicio informație concretă, când? cine? etc. Legat de Negrescu mai trebuie menționat că el este una din sursele de inspirație pentru personajul Căpitanul Moldovan din seria filmelor lui Sergiu Nicolăescu...

După 82 ani, la locul asasinatului

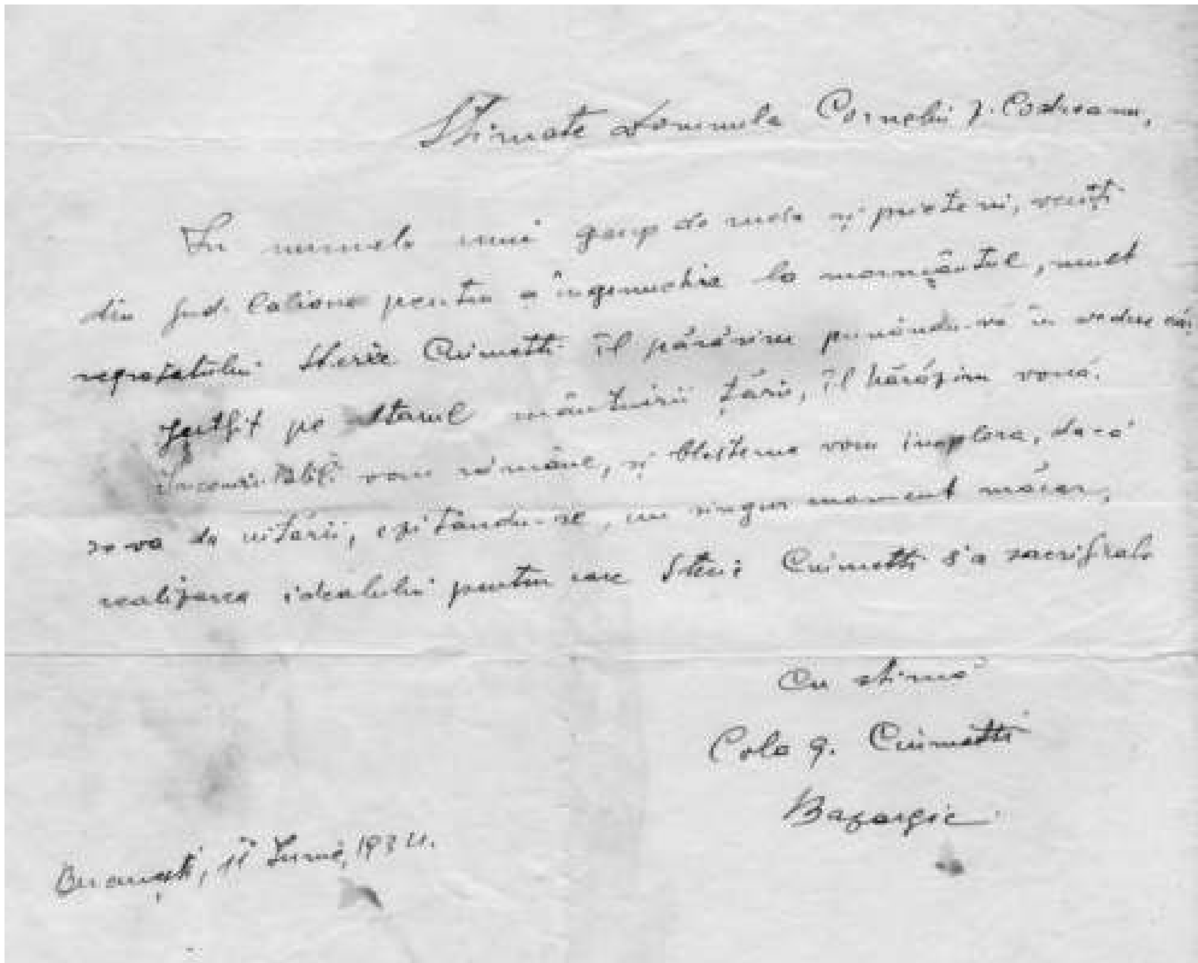
Datorită informațiilor aflate din presa legionară a anului 1940 (ziarele „Cuvântul” și „Buna Vestire”) am putut identifica locul ciumetizării lui Sterie. Astfel că în cadrul acțiunilor închinate Zilei Legiunii 2022 am pornit mai mulți camarazi să refacem traseul parcurs de legionari în 26 octombrie 1940.

Limba de pământ ce despică Lacul Fundeni se află în capătul Bucureștiului, fiind limita despărțitoare între sectorul 2 și Ilfov, iar calea ferată ce o traversează este astăzi puțin utilizată. Ca să ajungem pe podul de lângă terasamentul de cale ferată am urmat până la capăt strada Ziduri între Vii (numele străzii vine de demult, din vremea în care zidurile palatului lui Matei Basarab erau încă acolo, înconjurate de viile domeniului). La capătul străzii, într-o pustietate și mizerie cruntă, primăria sectorului 2 a amenajat un parc nou înconjurat de maldăre de gunoaie... Pe lângă parc și printre gunoaie, o cărăruie mică duce spre locul asasinatului. Aici, pustiu și vânt.

După 82 de ani legionarii au revenit pe locul unde în octombrie 1940 camarazii îi ridicaseră lui Sterie o troiță a recunoștinței și neuitării. Troița nu mai e demult acolo, căzută pradă nebuniei lui Antonescu sau vifornițel comuniste. Dar noi nu am uitat. După atâtea zeci de ani Tatăl Nostru și Cântecul legionarului căzut au răsunat pe locul asasinatului, emoționându-ne profund. Versurile ilustrau atât de bine realitatea: cărările umblate altădată de legionari au fost din nou cătate, acolo numai vântul ce bătea peste apa Fundeniului suspină dulcele cânt al lui Sterie, iar legionarii încă îl plâng și îl vor plânge mereu.

Ce îi datorăm noi lui Ciumetti?

Așa cum am subliniat din prima parte a materialului dedicat lui Sterie Ciumetti, îi datorăm totul: viața Căpitanului și existența Mișcării Legionare.

Stimate Domnule Corneliu Z. Codreanu,

În numele unui grup de rude și prieteni, veniți din jud. Caliacra pentru a îngenunchia la mormântul mult regretatului Sterie Ciumetti îl părăsim punându-vă în vedere că:

Jertfit pe altarul mântuirii țării, îl hărăzim vouă.

Inconsolabili vom rămâne, și blesteme vom implora, dacă se va da uitării, ezitându-se un singur moment măcar, realizarea idealului pentru care Sterie Ciumetti s'a sacrificat.

Cu stimă

Cola G. Ciumetti

Bazargic

București, 11 Iunie 1934.

Țăria lui Sterie a făcut posibilă ulterior jertfa de la Majadahonda, crearea Statului Național Legionar, existența generației martirice din temnițele carliste, antonesciene și comuniste etc.

Căpitanul, legionarii anilor 30 și mai apoi generație după generație de legionari au înțeles pe deplin taina martiriului lui Ciumetti, de aceea Legiunea, prin șeful său, l-a așezat pe Sterie Ciumetti în fruntea Legiunii Cerești.

În 6 ianuarie 1934, în închisoarea militară Iași, Ilie Gârneață ține o ședință legionară, evocând pe Sterie Ciumetti și ceilalți martiri ai prigoanei Duca. În cadrul acestei ședințe se va face pentru prima dată apelul legionarilor căzuți și se va răspunde în numele lor PREZENT! cu mâna ridicată. De atunci apelul și salutul vor intra în practica legionară și se vor folosi neîntrerupt până în prezent.

În 1935 se tipărește a doua ediție a lucrării Căpitanului „Cărticica șefului de Cuib”. Numele lui Sterie Ciumetti este inclus în textul rostit la începerea ședinței de cuib. Și astăzi numele lui Sterie, alături de numele lui Moța și Marin – ulterior adăugate – se regăsește în ceremonialul deschiderii oricărei ședințe legionare.

1. – Să ne rugăm lui Dumnezeu.

2. – Să ne gândim la Căpitanul nostru.

3. – Să ne ridicăm cu gândul la sufletele martirilor:

– Moța,

– Marin,

– Sterie Ciumetti

– și ale tuturor camarazilor noștri

– căzuți pentru Legiune

– sau morți în credință legionară.

4. – Să credem în învierea României legionare și în sfărmarea zidului de ură și de mișelie care o împresoară

5. – Jur că nu voi trăda niciodată Legiunea și Căpitanul.

În tot parcursul Legiunii de la 1933 și până în prezent Sterie Ciumetti a fost și este prezent, mai sus am arătat două exemple semnificative, dar există nenumărate mărturii în toată literatura legionară, în poezia legionară, în presa legionară. Voi reda mai jos două citate care fixează și mai bine rolul și locul lui Sterie în memoria legionară și în istoria neamului.

Murind ca să-și salveze șeful, Ciumetti a salvat legiunea și i-a dat posibilitatea să intre în istorie cu doctrina și realizările ei nemuritoare. Amintind acest lucru, nu găsesc destule cuvinte să preamăresc memoria umilului și credinciosului soldat al Legiunii. Ilie Gârneață în „Mișcarea Legionară și Macedoromânii” de Constantin Papanace

Au fost mii de legionari care au căzut pentru Legiune, dar în cazul lui Ciumetti avea de-a face cu o situație excepțională, când soarta întregei mișcări era în joc, când de atitudinea lui, în momentul în care dușmanii au pus mâna pe el, depindea continuitatea sau dispariția Legiunii.

Dacă ar fi cedat în noaptea de 29-30 Decembrie 1933 presiunilor, torturilor și amenințărilor, acela în care își pusese nădejdile întreg tineretul țării, Corneliu Codreanu, ar fi fost descoperit și ucis.

Dacă i-ar fi fost mai dragă viața lui, ar fi tăiat firul vieții legionare. Căpitanul ucis în 1933, după toate prevederile omenești, s-ar fi destrămat și Legiunea. Mișcarea era încă prea puțin extinsă ca să se poată recupera și dăinui și după moartea întemeietorului ei. Horia Sima, despre Sterie Ciumetti în „Mari existențe legionare”

Voi încheia acest material închinat lui Ciumetti cu o scurtă scrisoare trimisă Căpitanului de unchiul Cola Ciumetti:

Stimate Domnule Corneliu Z. Codreanu,

În numele unui grup de rude și prieteni, veniți din jud. Caliacra pentru a îngenunchia la mormântul mult regretatului Sterie Ciumetti, îl părăsim punându-va în vedere că:

Jertfit pe altarul mântuirii țării, îl hărăzim vouă.

Inconsolabili vom rămâne și blesteme vom implora dacă se va da uitării, ezitându-se un singur moment măcar, realizarea idealului pentru care Sterie Ciumetti s-a sacrificat.

Cu stimă,

Cola G. Ciumetti

Bazargic, București,

continuare în apg. 13

PE URMELE LUI STERIE CIUMETTI

11 iunie 1934

Blestemul de care vorbește Cola Ciumetti a căzut asupra neamului românesc. Peste jertfa lui Ciumetti gloanțele camarilei carliste au așezat sute de alte trupuri legionare, încununate cu cele ale Nicadorilor, Decemvirilor și al Căpitanului. și țara nu s-a ridicat… Apoi Antonescu a secerat și el tot carne legionară. și țara nu s-a ridicat… A venit urgia comunistă care nu s-a mulțumit doar cu trupuri legionare, ci a vrut să le înghită și sufletele. și țara nu s-a ridicat…

Singurii care s-au ridicat de fiecare dată, singuri într-un pustiu fără margini, au fost numai legionarii. Până când țara nu se va ridica, până când dreptatea lui Sterie Ciumetti nu va fi strigată în cele patru vânturi, neamul va purta blestemul și nu va ieși din aistorie, așa cum minunat spunea Vasile Posteucă. Suntem însă departe, foarte departe de acel moment.

Durerea și mândria familiei Ciumetti concretizată în cuvintele unchiului Cola ne privesc direct și pe noi cei care astăzi scriem sau citim aceste rânduri. Noi cei de azi suntem responsabili pentru memoria lui Sterie Ciumetti și suntem legați prin generațiile așezate de istorie între noi și el să îi continuăm lupta pentru și în credința legionară. Ca de obicei suntem singuri, dar rămânem ridicați.

Sterie Ciumetti – PREZENT!

CEZARINA CONDURACHE

harta, locul asasinării lui Ciumetti

O mărturie

„Pe data de 29 decembrie 1933, cei care au fost la Jilava, circa 40-50 de legionari, au fost eliberați. În dimineața acelei zile l-am întâlnit pe Sterie Ciumetti, fiind eliberat din închisoarea Jilava. M-am bucurat și atunci am plecat și eu acasă. Pe mine nu au putut pune mâna, întrucât Corneliu, cu câteva ore înainte m-a anunțat să plec, că se vor face arestări. Ca să nu fiu singur, am luat cu mine și un coleg de la Morărit și Panificație. Ne-am culcat, iar în timpul nopții au venit mulți jandarmi și câțiva civili, ne-au arestat, ne-au bătut, ne-au dat cu capul de pereți etc. Nu știam absolut nimic ce s-a întâmplat. Pe Pușcașu l-au pus într-un camion, iar pe mine, după ce m-au legat, m-au pus într-o mașină mică și am plecat. În fața noastră, aproape spate în spate, mai era o mașină mică. Am ajuns amândouă mașinile pe strada Baicului, unde am oprit în fața unei căsuțe cu grădină. Din mașina din fața mea au coborât doi agenți ai Siguranței, și după puțină vreme l-am văzut pe Stere Ciumetti într-o cămașă de noapte lungă, legat ca și mine cu mâinile la spate, l-au urcat în mașina din față și am plecat. Ne-am oprit amândouă mașinile pe marginea lacului Fundeni, lângă un pod, l-au coborât pe Ciumetti din mașină, l-au luat la bătaie, lovându-l în cap și apoi, bătându-l cu picioarele, l-au împușcat în fața mea, la câțiva metri. Apoi doi din cei trei l-au târât și l-au aruncat pe lacul înghețat...

S-au întors, m-au scos și pe mine din mașină, m-au luat și pe mine la bătaie, întrebându-mă mereu unde este Corneliu – sigur nu știam – dar chiar dacă aș fi știut, nu aș fi spus. Mă durea tot corpul, mi-era frig, eram desculț în cămașă și izmene și, să spun sincer, de abia așteptam să mă omoare. Scăpam de durerea sufletească, aceea de a fi văzut cum la 3-4 metri de mine mi-au omorât un prieten. Dar nu a fost așa. M-au băgat în mașină – tot legat – și m-au dus la Prefectura de Poliție. Acolo m-au dezlegat și m-au dus într-o sală cu multe bănci. Pe o bancă în față era Generalul Cantacuzino, care înjura mereu, pe altă bancă stătea, văicărindu-se, Nichifor Crainic, iar aproape de mine, pe o bancă din fund, era Pușcașu, cel cu care fusesem arestat. Eram numai noi patru. Am fost apoi puși într-o dubă și duși la închisoarea Jilava."

Cătălin Zelea Codreanu,

fragment din „Amintiri de familie" în Duiliu Sfințescu „Răspuns la întrebări ale tinerilor care doresc tot adevărul despre Mișcarea Legionară"

DE LA CAPĂT, COPII
Celule, oameni…

IOAN DUNCA

(Penitenciar Satu Mare)

A venit la vizetă gardianul de servici, ordonându-ne să ne alegem un şef de **cameră**. Ştiam prea bine ce „avantaje" înseamnă acest rang în puşcărie. Toate belelele cădeau pe capul lui, fiind primul care o încasa pentru orice neregulă în celulă şi niciun avantaj. În afara titlului şi funcţiei. Cum fiecare se retrăgea strategic de la asemenea onoare, beleaua a căzut pe capul lui Ghiţă Andreica, nu fără o perfidă contribuţie a subsemnatului. Doar este cunoscut faptul că prietenul la nevoie se cunoaşte!?!

Imediat după ce am fost „cazaţi" în celulă, Ghiţă mi-a spus în condiţie de strictă confidenţialitate:

- Nelule, să ştii că eu am decis să fac pe nebunul.

- Păi, asta nici nu reclamă cine ştie ce efort din partea ta.

- Nu aşa, măi! Sunt decis să nu fiu luat în serios şi pentru asta am de gând să fac pe nebunul; mai precis, pe neseriosul, pe zăpăcitul…

- Dar nu eşti?

- Taci naibii şi ascultă. Tot ce ai să vezi la mine, va fi doar teatru. Am eu socotelile mele.

- Da, că tu ai fost totdeauna mai priceput la socoteli decât mine.

- Nu aşa, măi aiuritule!

- Oare! Care dintre noi doi e mai aiurit?

- Greu de determinat! Aici ai dreptate, recunosc, deşi nu-mi face nici o plăcere, dar ţi-am spus-o spre luare la cunoştinţă.

- Bun! S-a marcat! E o chestiune de tactică. Probabil tot atât de genială ca una de-a tovarăşului Stalin, sau a altui geniu!?!

- Ai să vezi.

Bun! Dacă Ghiţă a decis să **facă pe nebunul**, să ne distrăm! Aşa că, atunci când s-a pus problema alegerii şefului de cameră, am sugerat şi am insistat ca Ghiţă să fie cel ce-şi asumă onoarea şi… riscurile inerente. Parşivă chestie, dar care s-a dovedit în timp, inspirată.

Grava problemă care s-a iscat imediat ce Ghiţă a fost uns şi a intrat în dezbatere, a fost aceea că denumirea de **şef** e neconvenabilă, atât pentru noi, supuşii, cât şi pentru el, dat fiind că şefii, luaţi aşa, în general, în aceste vremuri întoarse pe dos, nu erau din cei cu însuşirile cerute în mod normal pentru asemenea funcţii, ci tot pe dos. Ca vremurile. Dar care să-i fie titulatura? Problema părea insurmontabilă.

Apoi o scânteie a licărit în creierul meu lihnit – ca tot trupul dealtfel –, inspirată din puţinele filme western pe care le văzusem, în care se distingea un personaj ornat cu stea de argint, reprezentând autoritatea locală, todeauna curajos şi gata să se expună oricărui risc pentru înscăunarea dreptăţii, absolut totdeauna ţintaş redutabil, măturându-şi adversarii rapid şi eficient. Mortal de eficient! Asta-i! Am găsit!

- Cinstită adunare – m-am improvizat în orator – cred că cel mai bine ar fi să-i zicem lui Ghiţă **ŞERIF!** Date fiind indubitabilele-i însuşiri… Nu am reuşit să termin înflăcărata-mi cuvântare – care friza genialitatea, după unele opinii, răutăcioase desigur – că s-a obţinut imediat unanimitatea, precum la o şedinţă de partid. Comunist, se-nţelege! **Şerif** a rămas, transformându-şi porecla în renume. Şi… supranume!

- Mi-ai copt-o, Pociumpule! mârâi Şeriful la mine, mai degrabă amuzat şi – cred eu – încântat, adresându-mi-se cu una din nenumăratele porecle agonisite de mine în timp.

- Ţi-am! am recunoscut cu modestie şi cu economia de cuvinte care, în treacăt fie spus, nu prea mă caracteriza.

Aşa a rămas, dovedindu-se cu adevărat o soluţie bună, cu toată aparenta aiureală.

Şeriful avea un instinct diplomatic nativ şi, cum tot luase decizia de a face pe nebunul, şi-a jucat rolul cu aplicaţie, salvând situaţii cel puţin neplăcute, prin consecinţele posibile. Mi-amintesc acum de o întâmplre care, din ghinion, s-a metamorfozat în haz. Iat-o.

Unul dintre gardienii şefi de secţie era Maxim – sau Maximiuc –, huţul după accent. Aducea cu Godzila de la securitate prin statura-i uriaşă, talentat în meseria sa. Se apropia de vizetă tiptil – ca o felină uriaşă – imposibil de sesizat, chiar de către urechile superexersate şi odată te pomeneai cu huiduma că deschide uşa (el ştie cum), luându-ne ca din oală. Ispravă extrem de neplăcută pentru noi, dat fiind faptul că deprinseserăm nişte năravuri, care nu era recomandabil să fie cunoscute şi de către stăpânii stabilimentului şi, pentru acest deziderat neregulamentar, tot timpul cineva stătea cu urechea la pândă spre exteriorul celulei. Vigilenţă absolut obligatorie.

Dar această vigilenţă se dovedea zadarnică în cazul lui Maximiuc. Nu ştiu cum făcea, că în aceeaşi secundă răsucea cheia în broască şi trăgea zăvorul. Până să ne desmeticim şi să facem oleacă de dezordine şi mişcări aiuritoare – întru derutarea adversarului şi dosirea **corpurilor delicte** –, Maximiuc a şi umplut uşa cu statura-i monumentală, trântind-o spre interior. (Toate se deschideau astfel). Iar noi, toţi, am rămas… ca la dentist!

Şeriful a fost primul care s-a desmeticit, luând iniţiativa salutară, rapid, ca un adevărat şerif şi vajnic pistolar.

- Don-şef! Cum dracu faceţi că nu reuşim să vă simţim când vă apropiaţi de uşă?! Eu am multă puşcărie la activ şi experienţă berechet, dar aşa ceva n-am mai pomenit! Sunteţi extraordinar! Şeriful părea uluit.

- Ha! Ha! Ha! Maximiuc pleznea de încântare. A şi plecat imediat, mulţimindu-se să ne avertizeze că „cu mini nu vâ mierje"… şi probabil uitând imediat motivul pentru care a făcut demonstraţia de abilitate profesională. Iar noi l-am copleşit pe Şerif cu felicitările noastre, încă şi mai şi decât o făcuse el cu Maximiuc. Ceea ce l-a făcut să-şi rotească urechile de încântare. Meritată! De fapt, prestigiul Şerifului în calitate de şef de cameră a făcut un binemeritat salt, rămas şi confirmat în timp.

Chestia cu urechile nu-i o figură de stil. Şeriful chiar avea abilitatea rară de a-şi controla urechile şi de a le mişca după voie, ceea ce stârnea atât râsul, cât şi sarcastice comentarii cu privire la niscaiva înrudiri neonorante cu unele patrupede, de obicei cu urechile dezvoltate în exces şi cu mintea invers.

Aceste comentarii acide făceau parte din reţetele zilnice prin care ne străduiam să uităm de situaţie, de foamea crâncenă care ne rodea maţele, mintea şi tot trupul, de duhoarea din celulă, de gratiile de la ferestre şi de **jaluzelele** din scândură care obturau privirea spre afară, regulamente şi tot felul de restricţii. De regimul clar **de exterminare,** căruia-i eram supuşi.

Maximiuc, cu alura lui de felină uriaşă, era mai puţin periculos ca Szabo (erau mai mulţi cu acest nume prin partea locului) unul care aducea cu Michiduţă de la securitate, scund, slab ca un ţâr, uscat şi rău, care constituia un adevărat pericol când era de servici. E drept, nu pedepsea degeaba – cum făceau unii – dar se străduia să te prindă în neregulă şi o făcea cu pasiune.

Problema permanentă a foamei accentua şi o altă problemă-pacoste: timpul. Acesta, în spaţiul concentraţionar, se măsoară cu alte măsuri decât cele din afara acestui spaţiu. De la deşteptare până la stingere, trei momente importante marcau ziua: mesele – dacă pot fi numite aşa – aşteptate, cu sau fără voie. Imposibil să ocolesc acest subiect dominator şi, pentru mulţi, devastator.

Mâncarea era execrabilă şi mai ales, puţină, sub limitele minime de supravieţuire. Când terminai porţia te prindea disperarea: erai mai flămând decât când ai început. Trebuia făcut ceva pentru a scăpa sau măcar a diminua obsesia nenorocită şi înrobitoare a foamei. Remediul a fost în stil propriu: băşcălia. Trăsătură improprie unor ardeleni, dar de data

asta împrumutată şi aplicată cu relativ succes. Haz de necaz, cu pronosticuri privitoare la **meniu** – nu la conţinut, ci la densitate –, căci pe la ora zece deja ştiam ce vom mânca în ziua aceea. Mirosul suprasensibilizat ne anunţa dacă era varză (Doamne! Ce o mai uram!) sau mai rar, mult mai rar, fasole. Sau – poate – arpacaş, ca o alternativă la eterna varză. Oricare ar fi fost, mâncarea era disperant de rară.

Şeriful inventase o nouă formă de relaxare, tălmăcirea viselor. În fiecare dimineaţă era obligatoriu să-i raportăm visele din noaptea care tocmai trecuse, pe care el le tria, împărţindu-le în două categorii: profetice şi neprofetice. Făcea aceasta într-un mod cu totul nedemocratic şi arbitrar. Nimeni nu avea permisiunea interpretărilor personale! Şeriful fiind – cu de la sine putere – unicul autorizat cu tălmăcirea. Scotea nişte aiureli de toată frumuseţea, smulse din fantezia sa fecundă, spre hazul general. Cu toată interdicţia formală, ca oricine altcineva înafara Şerifului să se aventureze în greua misie de tălmăcitor de vise, interdicţia era călcată cu neruşinare, iar comentariile se lungeau şi se lăţeau, până la… cafea. Adică, acea fiertură maronie devenită, când se apleca seara peste **iepoca Ceauşescu, „nechezol".** Chestia asta cu tălmăcirea viselor, i-a mai adus Şerifului un supranume: **Magul.** Iar întrucât acesta nu l-a satisfăcut, dat fiind faptul că fiecare se hazarda în interpretări – concurenţă neloială – i s-a acordat în cele din urmă, cu o ocazie specială şi cu meritată generozitate, un titlu mai potrivit veleităţilor sale: **Marele Mag.**

Într-o zi Şeriful ne-a oferit cu titlu gratuit, o istorioară cu tâlc, citită sau auzită de el nu mai ştiu pe unde şi care a avut un efect pozitiv asupra noastră. Suna cam aşa.

„Doi inşi străbăteau un deşert. Se termină apa. Unul tace şi rabdă. Celălalt se vaită cât îl ţine gura:

- Vai ce sete mi-e! Vai ce sete mi-e! Vai ce sete mi-e… Şi tot aşa.

- Taci şi rabdă, degeaba te vaiţi că tot nu-ţi trece setea!

- Vai ce sete mi-e... continuă văicăreţul.

Ajung într-o oază şi-şi stâmpără setea. După care:

- Vai ce sete mi-a fost! Vai ce sete mi-a fost!...

- Gata! Acuma nu-ţi mai este. Putem să mergem mai departe.

- Vai ce sete o să-mi fie! Vai ce… şi tot aşa".

Am adaptat rapid istorioara, cu o minimă modificare: în loc de sete, foame. Dacă vreunul scăpa vreun justificat oftat pe tema stomacului dureros de gol, i se psalmodia – aproape şoptit – la ureche, refrenul adaptat. Ceea ce potolea văicăreala, care se mai petrecea cu câte unii care tranzitau temporar celula noastră şi care – sărmanii – erau la prima puşcărie. Pentru noi era destul.

Timpul, timpul, timpul… Ai fi vrut să nu-l trăieşti, ci să-l ucizi dacă s-ar fi putut. Dar cum?

Circula pe la noi o anecdotă de provenienţă **drept comun**.

Un ţigan, hoţ profesionist, e judecat. A câta oară? Nu se precizează. Judecătorul îi ia datele individului, dar la vârstă constată o neconcordanţă.

- Cum se face că tu zici că ai mai puţin cu cincisprezece ani decât scrie în acte? Anii ăştia nu i-ai trăit?

- Pă ăştia să-i trăiţi dumneavoastră! a replicat ţiganul, care-şi scăzuse din vârsta reală anii petrecuţi

continuare în pag. 15

CAROL ABDICĂ, ANTONESCU SE RIDICĂ

Carol al II-lea abdică în favoarea fiului sau Mihai I, care devine rege pentru a doua oară. O nouă dictatură se ridică. Una pleacă cu vagoane, alta vine cu tromboane. General biruitor, Mareşal conducător: Vă ordon, treceți Prutul! Este adevărul crunt pentru un război sfânt, o olimpiadă a crucii pentru a ne recupera teritoriile furate, cedate, vândute samavolnic de către un rege saltimbanc şi o evreică, regina neîncoronată a masoneriei, Elena Lupescu, care după bunul lor plac au scos țara la mezat. Ne-am despărțit de teritorii dacice fără a se trage oficial un cartuş: Ardealul, Basarabia, Bucovina, ținutul Herța şi Cadrilaterul, unde o inima de regină mamă plângea din mormânt un fiu trădător, care nu mai putea fi rege pentru că îşi vânduse mama-țară a cărei inimă o abandonase la Balcic şi dezertase din armata pentru a se căsători la inamic cu o terță, Zizi Lambrino. Carol al II-lea abdică, o nouă dictatură se ridică.

Iată-ne obligați şi mai mult cu silă aliați cu bidineaua zugravului austriac care văruia cu mitraliera puritatea sângelui celor care vor fi decretați nazişti.

Îi hrănim, le dăm petrolul şi sângele (afară de jertfele inerente unui război). Mareşalul nostru pentru a-şi răzbuna post-mortem conflictele de păpuşar cu Codreanu inventează batalioanele de la Sărata, în care nişte tineri nevinovați, unii elevi de liceu, cer să plece voluntari pentru a fi iertați că şi-au iubit patria şi biserica. Ei au în raniță certificatul de deces, ucişi pe la spate, pentru că din ordine superioare trebuiau să moară eroi, probabil în locul bastonului de mareşal pe care Napoleon îl asigurase soldaților săi.

Biata țară, biet popor, biet tineret abandonat, la gâtul cărora au venit, cu ştreangurile pregătite, jandarmii, care ar fi trebuit să-i apere, nu să-i ucidă. Jandarmii deveniți călăi îi ucid pe căpitan şi elita sa. Se moare repede, ştiu numai mamele, tații, soțiile, surorile şi frații. Se moare pe neştiute, la colțuri de stradă, la margini de drum, în poduri. Îți recunoşti soțul sau fratele student devenit peste noapte bandit teolog ori jurist apărător al altor nevinovați.

Asta este dictatura carlistă secundată de cea antonesciană care urmează să o depăşească în orori. Erai trecut pe lista neagră pentru că erai vecin cu Gyr sau locuiai în acelaşi bloc şi trăgeai consecințele. Dar nu vă mirați. În curând vin cavaleriştii tancurilor sovietice. Ei sunt asasiniii Kremlinului. Vei putea fi executat înainte de a te fi născut. Viceversa era la ordinea zilei. Chiar şi post mortem, condamnat fără a fi judecat sau să execuți ani grei de gulag fără judecată sau condamnare. Aceasta va fi Justiția poporului.

Aşa apare la orizont Justiția populară, poliția, armata, securitatea, toate presupus să apere poporul. Să apere poporul de un inamic invizibil care acuză libertatea, dreptatea, biserica şi justiția al cărui talger rămâne blocat în războiul rece, care va guverna de acum înainte, îngrozind, occidentul care l-a creat.

Pentru ei nu există poliție, justiție sau lege. Avutul obştesc este în buzunarul lor, iar în fața legii cetățeanul va fi musai pârâtul, iar reclamantul e hoțul. Deci, pe noi, cetățenii, ne aştepta lanțurile! Trăiască libertatea politică!

VASILE JACQUES IAMANDI

DE LA CAPĂT, COPII

prin puşcării. În felul lui, avea un anumit fel de dreptate.

Numai noi, nu scădeam anii, ci-i adăugam. Zi de zi, ceas de ceas, minut cu minut. Trebuia făcut ceva. Ştiam că nu ne vor comunica sentința înaintea expirării celor trei luni regulamentare. Până atunci, timpul se scurgea cu viteza melcului, umplut doar cu reconstituirea repetată a anchetei, ce s-a spus, cum s-a spus, de ce s-a spus, ce nu trebuia spus, acuze şi argumente contra acuzațiilor. Refăceam şi reconstituiam traseul anchetei, legam între ele elementele care erau acum relevate cu contribuția fiecăruia, dorind mai mult ca orice ca acuzația de a fi format organizație să nu fie dovedită. Aici era marele clenci: una era să fii dovedit ca făcând parte dintr-o organizație şi alta a fi comis nişte **fapte** în mod individual. Ştiam că odată intrat în moara justiției socialiste, nu mai ai scăpare. Dar puteai încerca să scapi mai ieftin. Care ieftin era şi acesta relativ, dar merita să te zbați, nefiind totuna să **iei** zece ani, sau cinci. Că la mai puțin nu speram. Cel puțin eu, nu!

Martorii acuzării prezentaseră nişte **probe** atât de firave, că niciun tribunal normal nu le-ar fi acceptat ca atare. Numai că aici nu era vorba de normal. Nimic nu era normal, începând cu instaurarea regimului de **democrație populară**. Care populară? Cine a întrebat poporul dacă vrea sau nu sistemul de import, atât de nepotrivit acestui popor? A oricărui popor!

Variațiuni pe aceeaşi temă, diferențiate de la om la om. Părintele Hotico se întreba – pe bună dreptate – ce caută într-un lot cu etichetă legionară? Gicu Bulacu suferea pentrucă se căsătorise cu puțin înainte de a fi **luat** şi îşi reproşa că a încurcat-o pe fata care-i era acum soție. La scurtul vorbitor din sala de şedință a Tribunalului, i-a spus că e liberă, fără niciun reproş din partea lui, dacă-l abandonează. Marusia – îi spuneam noi, deşi este ucraineană-nici nu a vrut să audă. (L-a aşteptat cu devotament exemplar şi după eliberare au luat-o de unde fuseseră întrerupți, cu brutalitatea specifică **celei mai drepte orânduiri**. Dar atunci nu ştiam). Atunci Gicu era amărât şi avea de ce.

Într-o situație dificilă din acelaşi punct de vedere, era Fănică Coman. La vorbitorul de care am vorbit, soția i-a prezentat o gâgâlice de fetiță blondă cu ochii mari şi albaştri mirați, pe care o vedea prima oară. Acum era foarte mândru de ispravă, dar ca de obicei, noi băgam strâmbe: că dacă… că cine ştie cum… că… Nu era răutate, cum ar fi putut să pară, făcea parte din metodele neortodoxe menite să-l scoată dintr-o posibilă depresie. A şi reuşit. Fănică, dând dovadă şi de inteligență şi de rafinat simț al umorului, a ras toate insinuările dintr-o unică lovitură:

- E fata mea! M-a recunoscut în instanță!

Cu asta ne-a pus cu botul pe labe, în doi timpi şi trei mişcări, cum se zice. Nu a fost cazul să mai fie zgâlțâit. (Astăzi, Mariana, care mi-a fost un timp şi colegă de muncă, trăieşte în Germania şi are la rândul ei copii).

Gicu Bulacu îşi pierduse nu ştiu cum, credința. Poate aceasta era cauza depresiei sale. Ne întrista tristețea lui, care nu-l caracteriza câtuşi de puțin. O întâmplare, ce părea nefericită la prima vedere, a rezolvat în mod fericit problema. Nu-mi amintesc şi nici nu contează motivul pentru care Gicu s-a ales cu o „izolare" de 5 sau 7 zile. Important este faptul că atunci când a revenit „acasă", în celula noastră, după consumarea sancțiunii, era alt om! De fapt nu altul, ci acela care era cel adevărat, Gicu pe care-l ştiam dintotdeauna. Revenit integral, cu credința regăsită şi deci cu tot suportul moral integral recuperat – **unicul** – de care aveam atâta nevoie, fiecare dintre noi. Nu ştiu ce s-a petrecut, nu l-am întrebat niciodată. Conta doar faptul că se regăsise, era pe linia de plutire şi aşa a rămas.

*

Se vor găsi deştepți suprainfatuați, care vor da tot felul de explicații pretins ştiințifice privitor la suportul credinței: autosugestie benefică, refugiul disperatului, bla-bla-bla… Toate sofisticăriile acestea nu sunt decât vorbe goale, menite să acopere un gol imens. **Numai că golul nu umple golul!** Greu de repetat în condiții de normalitate, încă şi mai greu în condiții de lux. Nu ar trebui oare ca oamenii să se întrebe de ce bogații acestei lumi sunt trişti, deprimați, dezamăgiți, în pofida strălucirii afişată ostentativ? De ce atâtea depresii încheiate uneori cu sinucideri în paradisul vedetelor-idoli ale cinematografiei sau televiziunii? Împotriva logicii materialiste. Mă refer la materialismul occidental, mai devastator decât cel impus, marxist-leninist.

Mâna Atotputernicului poate fi aspră sau blândă. Dar, fără îndoială, în beneficiul celui ce-L caută. Acceptând în mod egal şi binele şi răul aparent, vei fi condus pe drumul cel bun, adesea aspru, dificil, incomod. Dar câtă pace interioară atunci când eşti împăcat cu Atotputernicul şi implicit, cu tine însuți! Experiențele extreme – ca cele din temnițele comuniste – au prăbuşit sau ridicat suflete. Nu pot fi explicate în cuvinte nici ridicările, nici prăbuşirile. Sunt proprii fiecărui suflet în parte. Cei care am trecut prin ele nu simțim nevoia disecării savante a stărilor, bune sau rele. Subliniem doar faptul că nu putem mulțumi îndeajuns pentru toate. Plăcute sau neplăcute. (Recent am auzit o remarcă ce ar putea întări cele de mai sus, care se referea clar şi precis la „sâmburele de bine din miezul răului"). De atâtea ori ni se pare că un lucru sau un fapt e rău, greu, insuportabil şi de neînțeles. De ce mi se întâmplă şi de ce tocmai mie? Descoperim acel sâmbure de bine de care se vorbeşte mai sus, de obicei mai târziu, când înțelegem binele real, rezultat din aparentul rău.

După ieşirea din prima detenție, în încercarea de a mă acomoda cât de cât cu o lume care-mi era atât de străină, în care am plonjat la eliberare, am uitat sau am căutat să uit multe din cele petrecute prin temnițe, înțelegând prin acomodare dorința de a fi cât de cât normal.

Greşeală: nu am reuşit şi nu aveam cum să devin „normal" într-o lume anormală.

Totdeauna m-am simțit un corp străin într-un organism bolnav. În ciuda unor aparențe de normalitate, societatea devenise amorală. Nici măcar imorală! Mai rău! A continuat astfel zeci de ani, iar urmările le simțim acum şi nu încetăm să ne tot minunăm, cât a decăzut acest neam bun, ospitalier, iubitor, credincios, păstrând doar o pojghiță superficială din toate acestea, bună pentru propagandă şi autoamăgire, sau ca suport umflatelor cuvântări electorale. Cu nişte ani în urmă, cineva, care se îndârjea împotriva comunismului, prevăzând cu exactitate consecințele comunizării României, a fost ucis prin strangulare, în străvechea tradiție a acestui neam bun, blând şi ospitalier. De către oameni din acelaşi neam!

În cele din urmă se impune ideea că noi, anormalii, eram cei normali. Dar nici acum situația nu s-a modificat prea mult şi în nici un caz în bine.

(va urma)

IOAN DUNCA

Dreptul la Memorie:

Abonați-vă la revista „PERMANENȚE”

ABONAŢI-VĂ LA REVISTA “PERMANENŢE”

Ţara este fată a lui Dumnezeu şi numai apoi a noastră

PERMANENŢE

CULTURAL - POLITIC - SOCIAL

Suntem „fanatici”!

Avem dreptul la memorie, la adevăr, la istorie, la demnitate.

Avem obligaţia să ducem mai departe moştenirea primită de la seniorii pătimitori în temniţele carliste, antonesciene, comuniste...

Revista „Permanenţe” face parte din această moştenire.

Vă invităm să mergem înainte, împreună!

Fundaţia Profesor George Manu şi Editura Evdokimos

Dragi prieteni, Revista noastră, „Permanențe”, va intra în 2022 în al 25-lea an de existență. Înființată în 1998 de supraviețuitorii temnițelor carliste, antonesciene și comuniste, cu apariție lunară neîntreruptă, „Permanențe” a rămas singura revistă național-creștină care mai apare în România, în format fizic, în mod constant. Avem dreptul la memorie, la adevăr, la istorie, la demnitate. Avem obligația să ducem mai departe moștenirea primită de la seniorii pătimitori în temnițele carliste, antonesciene, comuniste.

Revista „Permanențe” face parte din această moștenire. Costurile tot mai mari generate de tipărirea și distribuirea unei reviste de acest fel au cauzat dispariția multor publicații de gen apărute după 1990. Și noi ne confruntăm cu aceeași problemă, dar suntem hotărâți să continuăm. Pentru a face asta, avem nevoie și de ajutorul vostru.

Vă rog - pe toți cei care puteți și doriți - să ne sprijiniți, abonându-vă, reînnoind abonamentul pe care îl aveți deja la revista „Permanențe” sau făcând donații. Prețul abonamentului este de 100 lei/ an pentru abonații din România, respectiv 50 euro/ 60 dolari/ an pentru abonații din străinătate.

Revista apare lunar și se expediază prin poștă pe adresa abonaților.

Contravaloarea abonamentului sau donațiile se pot achita prin mandat poștal pe adresa:

Militaru Carmen Daniela, O.P. 37 Ghișeul 2 – C.P. 14, 024280 București

sau prin virament bancar pe coordonatele următoare:

Fundația „Profesor George Manu”,

Banca Transilvania,

swift code: BTRLRO22XXX

USD - IBAN:

RO17BTRL04102205797941XX

EUR - IBAN:

RO80BTRL04104205797941XX

LEI - IBAN:

RO34BTRL04101205797941XX

Vă invit să mergem înainte, împreună!

Cezarina Condurache,

Președinte Fundația „Profesor George Manu”

PERMANENȚE

ISSN 1453 – 9551

Editor: Fundația Culturală „Profesor George Manu”

Str. Austrului nr. 12, Bl. 3, Sc. C, Ap. 32,

024073, Sector 2; București

e-mail: fgmanu@gmail.com

Internet: http://www.fgmanu.ro

tel. 021-252-20-41; 0746 548 305

REDACTOR ȘEF:

BOGDAN MUNTEANU

REDACTORI:

PR. MARIUS VIȘOVAN PR. VASILE GORDON

CIPRIAN VOICILĂ CEZARINA CONDURACHE

CORESPONDENȚI STRĂINĂTATE:

CĂLIN GABOR NICOLAE OPRESCU

DANIELA MILITARU - TEHNOREDACTOR

ADMINISTRAȚIE – DIFUZARE:

MILITARU CARMEN DANIELA O.P. 37 Ghiseul 2 – C.P.14, 024280 București

RELAȚII CU PUBLICUL LA SEDIUL FUNDAȚIEI:
LUNI, MARTI, MIERCURI, JOI, VINERI: 14-18

FUNDAȚIA “PROFESOR GEORGE MANU” 1994-2022

PREȘEDINȚI:

† NICOLAE GOGA, 1994-1995

† MIRCEA NICOLAU, 1995-2011

† NICOLAE ROȘCA, 2011-2013

† GHEORGHE GHEORGHIU, 2013-2015

CONSILIER ONORIFIC:
† VASILE AFILIE

ACTUALA CONDUCERE:

PREȘEDINTE ONORIFIC:
ELISABETA IONESCU

PREȘEDINTE:
CEZARINA CONDURACHE